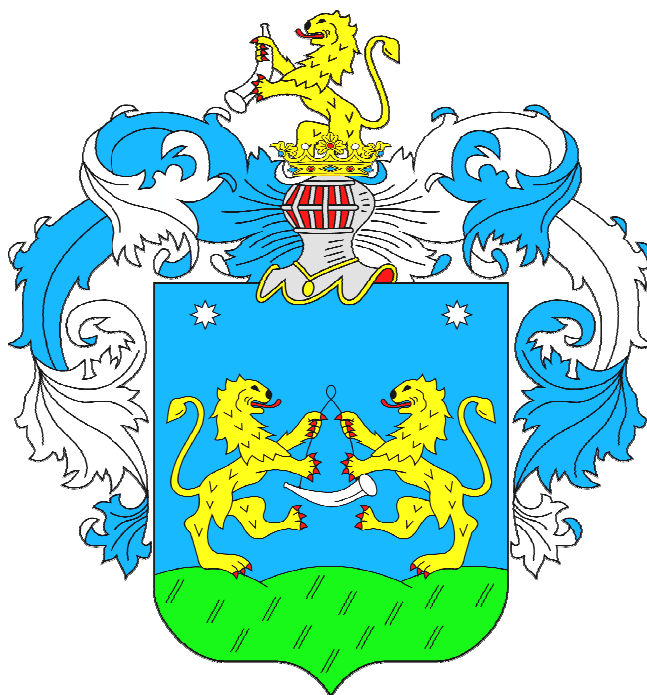

LAJOSMIZSE VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA

Készítette:

Lajosmizse Város Önkormányzatának megbízásából
Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal
Önkormányzati Irodája

2016

Tartalomjegyzék

<u>1. Bevezetés</u>	4
<u>2. Környezeti állapot változások a vizsgált időszakban (2010-2015)</u>	6
<u>2.1. Levegőminőségi jellemzők</u>	7
<u>2.2. Felszíni és felszín alatti vizek</u>	7
<u>2.3 Talaj</u>	8
<u>2.4 Zaj</u>	8
<u>2.5 Zöldfelületi rendszer</u>	8
<u>2.6 Területhasználat</u>	11
<u>3. Települési környezet állapot változások a vizsgált időszakban (2010-2015)</u>	12
<u>3.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások</u>	12
<u>3.1.1 Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás, csapadékvíz-gazdálkodás</u>	12
<u>3.1.2 Csatornahálózat, szennyvíztisztítás</u>	15
<u>3.1.3 Megújuló energia felhasználása</u>	16
<u>3.1.4 Hulladékgazdálkodás</u>	16
<u>4. Társadalmi, gazdasági, szociális helyzet bemutatása a vizsgált időszakban (2010-2015)</u>	24
<u>4.1 Demográfia</u>	24
<u>4.2 Egészségügy</u>	24
<u>4.3 Szociális helyzet</u>	26
<u>4.4 Vállalkozás</u>	27
<u>4.5 Foglalkoztatás, munkaerőpiaci helyzet</u>	28
<u>4.6 Közbiztonság</u>	31
<u>5. Helyzetértékelés, környezeti jövőkép kialakítás</u>	32
<u>5.1 Korábbi programban meghatározott feladatok értékelése</u>	32
<u>5.2 Környezeti jövőkép</u>	36
<u>5.3 A program finanszírozása</u>	37
<u>6. Célkitűzés</u>	38
<u>6.1 A 2016-2020 közötti időszakra kitűzött célok feltárása- Stratégia</u>	38
<u>6.2 A célok megalapozása (SWOT- analízis)</u>	48
<u>6.3 Zöld város projekt</u>	50
<u>7. Összefoglalás</u>	54

Nem árt elgondolkodni.....

Egy-egy drasztikusabb behatás következményeinek megszüntetéséhez százezer vagy éppen millió évekre van szükség. Nem árt elgondolkodni azon, hogy a mai életünk kereteit adó technikai civilizáció – amelynek segítségével az ember immár jelentős mértékben képes beleavatkozni a természeti folyamatokba – kevesebb, mint ötszáz esztendeje kezdődött! A Föld életkorát vagy a földi élet kialakulásának évmilliárdos történetét bizony nehéz elképzelni, a milliárd éveket szinte lehetetlen értelmezni a néhányszor tíz esztendő átlagos emberi élettartam áttekintéséhez szoktatott ésszel. Az egyik legszemléletesebb hasonlat szerint:

- Ha a Föld történetének 4,5 milliárd éves történetét egy évi időtartamhoz hasonlítjuk (elképzeltek évünk egy napja így kb. 12,3 millió valóságos évnek felel meg), akkor az élet keletkezésére valamikor március második felében kerülhetett sor. Az élet rendkívül lassan fejlődött, mire a szárazföld is benépesült növényekkel, állatokkal, az már az elképzeltek évünk novemberében és decemberében történt.
- December 26-án kora délután kihalnak a dinoszauruszok.
- A homo sapiens, az értelmes ember színrelépése az év utolsó napjának, december 31.-nek utolsó órájában történt.
- A civilizáció történetének hajnala e nap 24. órája 59. percének végére, időszámításunk kezdete pedig a 60. perc 46. másodpercére tehető.
- Az ipari forradalom az 58. másodpercben kezdődött és az 59. másodpercben érte el az emberiség létszáma az 1 milliárd főt.
- A 60. másodperc (amely valóságos időben kb. 140 évnek, felel meg) utolsó ötöde a globálissá váló környezetszennyezés története., (Részlet: Kárász I: Környezetvédelmi alapismeretek I.)

Fenti gondolatmenetet követve.....

„Az ember mindennapi életszükségleteinek kielégítése során gyakran megfélekedezik arról, hogy az őt körülvevő környezet, természeti értékek mennyire sérülékenyek. „A Földet nem nagyszüleinktől örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön.” – s úgy illik, hogy ezzel a kölcsönrel egykoron el kell majd számolnunk gyermekeinkkel, utódainknál. Évezredek óta keresztül azt hitte az ember, hogy a víz, a levegő, az erdők fája, vadja, gyümölcse korlátlan mennyiségben áll rendelkezésre. Ma pedig, a hétköznapi zajból, zakatolásból szabadulva örülünk, ha meghallhatjuk az erdő csendjét, s nem egy motorfűrészt sívítása töri meg ezt a békét, a magaslesről széttekintve a távolból nem éppen egy távközlési adótorony karcsú alakja teremti kapcsolatot ég és föld között.

Az ember szinte mindenhol elér, s ahol egyszer már járt ott is hagyja lenyomatát. Milyen fájdalmas egy jelentéktelen horzsolás számunkra. Milyen fájdalmas a bicskával megsebzett bükkfába vésett emlék – „Itt jártam 1984”. Az évszám már kopott, de a tett világos.

A természetes és mesterséges környezet közötti összhang megteremtésének szükségessége nem pusztán üres szólam. Be kell látni, hogy ennek kialakításában valamennyinkre osztottak szerepet (jogkövető állampolgár, példamutató nevelő, hatósági ügyintéző stb.).

A környezet valamennyi eleme, köztük a természeti értékek és területek a nemzeti vagyon sajátos és pótolhatatlan részei. Fenntartásuk, kezelésük, állapotuk javítása, a jelen és a jövő nemzedékek számára való megőrzése, a természeti erőforrásokkal történő takarékos és ésszerű gazdálkodás biztosítása, a természeti örökség és a biológia sokféleség oltalma, valamint az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolat kialakítása, mint az emberiség fennmaradásának alapvető feltétele, a környezet, benne a természet hatékony védelmének létrehozását igényli.”

(Forrás: Részlet: Törnczi Arnold: Környezetvédelmi alapismeretek 1. modul)

1. Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben (továbbiakban: Kvtv.) foglaltak alapján a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatai között szerepel a Települési Környezetvédelmi Program kidolgozása.

Áttekintés a helyi környezetvédelmi programról:

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Kvtv. iránymutatása alapján 81/2000. önkormányzati határozatával ütemtervet fogadott el a környezetvédelmi tárgyú helyi kodifikáció elkészítésére és feladatául tűzte ki a környezetvédelmi program elkészítését a következő részek szerint:

- **Első rész: A települési környezet tisztasága**
A zöldterület gazdálkodás
- Második rész: A kommunális hulladékkezelés
- Harmadik rész: A kommunális szennyvízkezelés, - gyűjtés, - elvezetés, - tisztítás
- **Negyedik rész: A környezet elemeinek védelme**
- Ötödik rész: Állatvédelem, állattartás
- Hatodik rész: Környezet (gazdálkodás) igénybevétel
- **Hetedik rész: Az emberi egészség védelmének környezeti vonatkozásai**
- **Nyolcadik rész: Környezeti nevelés, tudatformálás és tájékoztatás**

A programban előirányzott részek közül 2000. év folyamán a vastagon szedettek elkészültek és határozatokban el lettek fogadva.

A programban szereplő stratégiai tervek felülvizsgálata megtörtént, melyet a 161/2005. (XI.30.) önkormányzati határozattal a Képviselő-testület elfogadott, és egyben a környezetvédelmi program hiányzó részeinek elkészítését határozta el. A Kvtv. iránymutatásai alapján 2007-ben elkészült a Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programja egységes szerkezetben.

A jogszabályi előírások értelmében 2010-ben a program felülvizsgálat alá került, benne újabb környezetvédelmi célok fogalmazódtak meg, mint például a környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása, a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, illetve a településen élők körzettudatosságának növelése. A kitűzött célok megvalósításának alapjául szolgáló intézkedési terv határidőkkel ütemezve táblázatba került foglalva. A program felülvizsgálatára vonatkozó szabályok időközben módosultak. A változás értelmében megszűnt a korábbi, kétéves felülvizsgálati kötelezettség, helyette a program készítettője által szükségesnek talált, vagy a Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását követő aktualizálás elve lépett életbe. A Kvtv. 48/B. § (4) bekezdése értelmében a területi környezetvédelmi programot szükség szerint, de legalább az Országgyűlés által jóváhagyott Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását, illetve felülvizsgálatát követően felül kell vizsgálni.

Az Országgyűlés 27/2015. (VI. 17.) OGY határozatával elfogadta a 2015-2020 közötti időszakra szóló 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programot (NKP), mely az ország adottságait, a

társadalom hosszú távú érdekeit és jövőbeni fejlődési céljait, valamint a globális felelősségből és a nemzetközi együttműködésből, EU-tagságból adódó kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza az ország környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges feladatokat és eszközöket. A NKP összhangban van az Európai Unió 2020-ig tartó időszakra szóló 7. Környezetvédelmi Cselekvési Programjával és az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával. A NKP egyúttal a 2014-2020 közötti időszakban rendelkezésre álló európai uniós környezetügyi célú fejlesztési források felhasználásának szakmai megalapozását is szolgálja.

A NKP a stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III.12.) Korm. rendelet előírásai szerint szakpolitikai stratégia. A jogszabályokban foglaltaknak megfelelően a NKP részét képezi a IV. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv.

Jelen dokumentáció tehát egyrészt a program aktualizálása, mely felöleli a 2010-2015 közötti időszakot, értékeli a helyzetet, a magvalósított elképzeléseket összegezi, környezeti jövőképet állít fel továbbá a 2016-2020-as időszakra újabb célokat, terveket fogalmaz meg. A fejlesztési elképzelések az aktuális jogszabályi előírásokhoz és Lajosmizse Város Önkormányzatának Gazdasági Programjához 2015-2020 igazodnak.

A települési környezetvédelmi feladatok döntő többsége valójában hosszú távú (legalább 10-15 év) gondolkodást, illetve tervezést igényel. Szükséges tehát hangsúlyozni, hogy a környezetvédelmi programkészítés egy, valójában korlátlan időtartalmú folyamat, amelynek során időszakosan korrekciós felülvizsgálatokat kell beiktatni, alkalmazkodva a megyei és országos (NKP) aktualitásokhoz, szemléletváltásokhoz, technikai fejlődéshez és nem utolsósorban a gazdasági körülmények módosulásához.

A program aktualizálása, felülvizsgálata során felhasznált anyagok:

- Lajosmizse város Környezetvédelmi, környezetfejlesztési, környezetgazdálkodási Programja 2000. év
 - Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programja 2007.
 - Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata 2010.
 - Lajosmizse Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programja 2013.
 - Lajosmizse Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felülvizsgálata 2015.
 - a 2015-2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi programról szóló 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat
 - Lajosmizse Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2015-2020
 - Bács-Kiskun 2020 Bács-Kiskun Megye területfejlesztési koncepciója
 - Bács-Kiskun Megye Integrált Területi Programja (ITP)
 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció
 - Jólét bolygónk felélése nélkül
- A hetedik környezetvédelmi cselekvési program – általános uniós környezetvédelmi cselekvési program 2020-ig

A Kvtv. 48/F. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Környezetvédelmi Program felülvizsgálatának tervezete véleményezésre megküldésre került a Csongrád Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, mint környezetvédelmi hatóság, a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Ingatlan-nyilvántartási Osztálya, mint ingatlanügyi hatóság, a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Szervezete, mint egészségügyi államigazgatási szerv, a Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi hatósági Osztálya, mint vízügyi hatóság és a Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, mint vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szerv részére.

A hatóságok által tett érdemi javaslatok, észrevételek beépítésre kerültek a program-tervezetbe.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya a Kvtv. 48/F. § (2) bekezdés értelmében a véleményezésbe bevonta az illetékes védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervet. A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság a felülvizsgálattal kapcsolatban észrevételt nem tett, a tervezett fejlesztési programokkal kapcsolatosan táj-és természetvédelmi szempontból kifogást nem emelt.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya CSZ/01/4328-4/2016. sz. észrevétele alapján: „A város környezetvédelmi programja – az EU környezetpolitikájához, hazánk 2015-2020. közötti időszakra szóló 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programjához, a különböző szintű területi fejlesztési programokhoz, tervekhez illeszkedve – környezettudatos szemléletet tükröz. A tervdokumentáció a település társadalmi-, gazdasági-, környezeti adottságainak, jelenlegi állapotának számba vételével (helyzetfeltárás, - elemzés, - értékelés) környezeti jövőképet állít fel, és meghatározza a város fő környezetvédelmi célkitűzéseit. A környezeti jövőkép megvalósulását szolgáló célokhoz – időbeli ütemezéssel – feladatokat (programok, beavatkozások, intézkedések), eszközöket, pénzügyi forrásokat, résztvevőket rendel. A program rendeltetése – a fenntartható fejlődés alapelveinek érvényesítésével – olyan környezettudatos közgondolkodás, városüzemeltetés és városfejlesztés kialakítása, amely az életminőség hosszú távú egyenletes javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között.”

2. Környezeti állapot változások a vizsgált időszakban (2010-2015)

2.1. Levegőminőségi jellemzők

Magyarország átlagos terheltségi szintje nemzetközi összehasonlításban jelenleg közepesnek mondható, egyes légszennyezőanyagok kibocsátása 2000–2012 között jelentős mértékben csökkent. Hazánk a Nagy Távolságra Jutó, Országhatáron Átterjedő Légszennyezettségről szóló Genfi Egyezményben meghatározott gázokra (SO₂, NOX, NH₃, VOC) vonatkozó, vállalt nemzeti összkibocsátási küszöböt teljesíteni tudta 2010-ben és tartja azóta is. A levegőminőség mérését az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) végzi, a levegőterhelést okozó kibocsátások létesítményszintű adatait a Levegőtisztaság-védelmi Információs Rendszer (LAIR) tartja nyilván.

Kiemelkedő légszennyezéssel járó ipari tevékenység Lajosmizsén továbbra sem található. Légszennyező anyagokat kibocsájtó üzemeknek továbbra is évenkénti önbevallást kell végezni, az adatszolgáltatást a Csongrád Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya (volt Alsó-Tisza-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség) ellenőrzi. Tudomásunk szerint a káros légszennyező anyag kibocsátás a településen a levegőtisztaságvédelmi jogszabály által előírt határértéket nem haladja meg.

A nyári félévben esetenként a levegő portartalma túllépheti a határértéket. A parlagon hagyott, illetve nem megfelelően gondozott területeken a gyomnövények pollenjeivel szennyezhetik a levegőt.

A közlekedésből származó légszennyezés a korábbi évekhez hasonlóan továbbra sem számottevő. A mezőgazdasági járművek mozgása tavasztól ősziig jellemző. Tömegközlekedési eszköz a távolsági busz.

Problémát a fűtésből eredő szennyezés okozhat. A településen több ingatlan tulajdonos visszaállt a szén és fatüzelés használatára, tekintettel arra, hogy a gáz és villanyáram ára lényegesen megemelkedett, mely légszennyező forrást jelent.

A biológiai eredetű légszennyezők közül legjelentősebb a parlagfű allergizáló hatása, minden évben gondoskodni kell a szervezett és hatékony irtásról. Jogszabály írja elő, hogy a földhasználó/tulajdonos köteles a parlagfű virágzását, virágbimbós állapotának kialakulását megakadályozni. A kötelezettség elmulasztása esetén a mulasztást az ingatlanügyi hatóság rögzíti, amely alapján a növényvédelmi hatóság bírság megállapítása mellett intézkedik a kényszervédekezés elrendeléséről. A vegetációs időszakban többszöri védekezés is szükséges a virágzás megakadályozása érdekében.

2.2. Felszíni és felszín alatti vizek

Vizeink állapotát elsősorban az emberi tevékenységekből eredő terhelések és hatások határozzák meg. A települések ivóvízellátását biztosító édesvízkészletek világszerte csökkennek és ez a trend előrejelezhető; egyrészt a globális klímaváltozás, másrészt a vízkészleteket elszennyező folyamatok, valamint a szigorodó ivóvíz-minőségi előírások ismeretében.

A felszín alatti vízkészlet minőségét leginkább veszélyeztető források továbbra is az alábbi tényezők:

- a mezőgazdasági termelés során kijuttatott kemikáliák, a hígtrágya hasznosításának megoldatlansága
- a szerves trágya prizmák meggondolatlan elhelyezése

- a házi szennyvizek szikkasztásos módszerrel történő elhelyezése
- engedély nélküli és helytelenül kivitelezett lakossági fúrt kutak, vízkivételezések és a csövezetük mellett a mélyebb rétegekbe jutó szennyeződések
- kevés csapadékvíz elvezető árok
- kevés párologtatást elősegítő növényzettel fedett terület.

A 2015-ben megvalósuló csatornahálózat bővítéséről a további fejezetek térnek ki részletesen.

2.3 Talaj

Lajosmizse területén elsősorban a gyenge termőképességű, rossz vízgazdálkodású talajok dominálnak, ezért a talajok talajjavításra szorulnak. Foltokban, szórványosan azonban jó minőségű termőtalajok is találhatóak (pl. Alsólajos környéke).

A talajt az emberi tevékenységek közül a mezőgazdasági tevékenységek (műtrágyázás, állattartás, növényvédőszeresek), az ipari tevékenységek, a szennyvizek és a hulladéklerakások terhelhetik, melyek feltételezhető hatásai az utóbbi időben erősödni látszanak. Többen és egyre nagyobb területen gazdálkodnak, illetve szaporodtak az illegális hulladék-elhelyezések is, melyek ügyében több hatósági eljárás is lefolytatásra került.

2.4 Zaj

Az EU tagországokhoz hasonlóan Magyarországon is nőtt a zajforrások száma, valamint az általuk kibocsátott zaj zavaró hatása, amit a lakossági panaszok számának emelkedése is tükröz. A hazai zajhelyzetre vonatkozó, egész országra kiterjedő, átfogó felmérés még nem készült el, de az eddigi munkák eredményeként a potenciálisan legveszélyeztetettebb területek állapota már ismert. Egy adott terület zajhelyzetének átfogó értékelésére a legalkalmasabb eszköz a stratégiai zajtérkép. Jelenleg Budapest és a vonzáskörzetében található 21 település és Szeged 2007-ben elkészült stratégiai zajtérképe, valamint a 3 millió jármű/év-nél forgalmasabb közutak, a 30 000 vonatszerelvény/év-nél forgalmasabb vasutak, a 100 000 főnél nagyobb népességű városok, továbbá a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér 2012-ben elkészült stratégiai zajtérképe áll rendelkezésre. Az így elkészült zajtérképek összesen 3 325 000 ember lakókörnyezetének zajvédelmi helyzetéről adnak információt. Az elkészült zajtérképek (is) azt mutatják, hogy az eddigi erőfeszítések ellenére a közlekedés zajvédelmi szempontból is az egyik legtöbb gondot okozó tevékenység.

A Lajosmizsén található üzemi létesítményekből, illetve közlekedésből eredő zajkibocsátás a jogszabályokban előírt határértéket nem haladja meg. A szórakozásból származó zaj meghatározó forrása a vendéglátó egységek működéséből származhat, esetenként panasz előfordult.

Lajosmizse település nem alkotott helyi zajvédelmi szabályzatot, a központi jogszabályban előírt határértékeknél nem kívánja szigorúbb mértékben korlátozni a zajkibocsátást.

2.5 Zöldfelületi rendszer

A település központi részén elhelyezkedő Iskola-tó és környezete máig a zöldfelület fejlesztés potenciális területét jelenti.

A DAOP-5.2.1/A-11-2011-0015 azonosító számú, „Lajosmizse város vízvédelmi rendszerének fejlesztése” című pályázat (továbbiakban: belvizes pályázat) keretében a Lajosmizse 708/5 hrsz.-on lévő Iskola-tó fejlesztése megkezdődött 2013. szeptember 04. napján. A pályázat a tó kapcsán kizárólag a kotrási munkálatokat, a bevezetőpontoknál a környezetvédelmi víztisztító műtárgyak beépítését és a kivezető pontnál a zsilip beépítését foglalta magában.

1. **Kép:** Tó kotrási munkálatai

2. **Kép.:** Iskola-tó 2014. november

Az Iskola-tó fejlesztése kapcsán már 2002. évben elkészült az első terv, melyet Nagy Ágnes táj- és kertépítész készített.

2008. évben a Farkas Építészroda Kft. Nagy Ágnes tervét beintegrálva, a településrendezési szempontokat is szem előtt tartva egységes tervet készített a város központjának kialakítására.

2013. májusában lakossági fórum keretében tájékoztatást kaptak a lakosok a tóval kapcsolatos fejlesztési elképzelésekről, melyeket véleményezhettek és további javaslatokkal élhettek.

A belvizes pályázat keretében elvégzett kotrás után a tó partvonala már nem egyezett meg a 2002-es és 2008-as tervekkel, így szükséges lett az Iskola-tó vonatkozásában a 2008-as tervet átdolgozni.

A szerzői jogokat figyelembe véve a Farkas Építésziroda Kft. megkezdte az Iskola-tó addigi terveinek átdolgozását, az önkormányzati döntés és a határozatban rögzített alábbi elemek beépítésével:

- közvilágítás kialakítása a tó körül,
- szilárd burkolatú gyalog/kerékpárút kialakítása a körüljárhatóság érdekében (nyomvonal meghatározása),
- futópálya kialakítása,
- sportolási lehetőséget biztosító területek kialakítása:
 - ↳ ping-pong asztalok elhelyezése,
 - ↳ szánkózó domb kialakítása,
- tanösvény kialakítása a szikes tó élővilágának bemutatása céljából,
- kilátó építése,
- rendezvényterület kialakítása (infrastruktúra kiépítése)
- kiszolgáló épület létesítése.

Vállalkozási szerződés értelmében a bemutatható színes vázlattevé elkészült, 2014. november 20-i ülésén a Képviselő-testület meghatározta az Iskola-tó további fejlesztésével kapcsolatos irányvonalakat és megtárgyalta a tó vázlattevé.

(Forrás: Lajosmizse Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felülvizsgálata 2015.)

A tópart rendezésére külön figyelmet szán a Képviselő-testület. Elsőrendű feladatként a füvesítést célozta meg, melyhez kb. 15-20 cm tápanyagban gazdag termőréteg lett 2015. szeptemberben leterítve és a hónap végén megtörtént a fűmag elszórása.

A fasorok és a zöldsávok feladata a zöldfelületi rendszerek elemeinek összekapcsolása, zöldfolyosó létrehozása. Kondicionáló és vizuális-esztétikai értékük magas. A település területét átszövő, vonalas jellegű zöldfelületek kapcsoló szerepe jelentős a település egyes zöldfelületi elemei, valamint a település belső és külső területei között. Jelentős területet fednek le a városban az utak menti zöld sávok, fasorok, melynek történelmi hagyománya van.

Az 5-ös főút Lajosmizse belterületének 67+280 km szelvénye, és 69+450 km szelvénye között elhelyezkedő, annak mentén található 139 darab helyi védett platánfa, valamint a 22/2 hrsz-ú ingatlan, (Központi Park) területén található 42 darab platánfa teljes körű gondozását 2015. február-március között a BKC Hungária Kft. elvégezte, mely munkálatok kiterjedtek az esetleges betegségek és hibák kiküszöbölésére, gallyazásra, elhalt vagy beteg farészek eltávolítására, az épületek fölé nyúló ágak eltávolítására, valamint a fák gyalogos és kerékpárosok biztonságos közlekedését lehetővé tevő formára történő visszametszésére, továbbá a közlekedési jelzőtáblák láthatósága érdekében történő metszésre és a vágástéri hulladék eltakarítására. Vállalkozó vállalta, hogy a kezelt fákról digitális nyilvántartást készít, mely program a fákat sorszámmal és GPS koordinátákkal látja el, mely megkönnyíti a fák beazonosítását, illetve azok jövőbeni gondozását, ápolását.

2.6 Területhasználat

1. sz. táblázat: Lajosmizse földrészelete művelési áganként

Földrészlet statisztika művelési áganként						
művelési ág	földrészletek száma	alrészletek száma	összes alrészlet terület (m ²)	legkisebb alrészlet terület (m ²)	legnagyobb alrészlet terület (m ²)	átlagos alrészlet terület (m ²)
erdő	1289	1728	35163871	400	710616	20349
fásított terület	7	9	58607	1439	19999	6512
gyep (legelő)	1944	2643	20672759	125	393262	7822
gyep (rét)	186	279	2171409	233	98784	7783
gyümölcsös	839	1154	9236610	400	123274	8004
halastó	6	7	446590	16085	138677	63799
kert	375	376	426045	92	15909	1133
kivett	6869	6983	20401333	7	159934	2922
nádas	151	164	1265767	418	226849	7718
szántó	4767	8549	72701905	66	276403	8504
szőlő	403	425	2111141	392	82626	4967

(Forrás: Földhivatali Információs Rendszer [www.takarnet.hu/Földhivatali portál/Statistikai](http://www.takarnet.hu/Földhivatali_portál/Statistikai) adatok)

Lajosmizsén jelenleg mintegy 1400 fő rendelkezik östermelői igazolvánnyal.

Fő termelési ágak: Szántóföldi növények termesztése

- zöldségfélék (görögdinnye, sárgadinnye, paprika, paradicsom, burgonya)
- gabonafélék (rozs, triticales, árpa, kukorica, napraforgó, búza)

Ültetvények esetében:

- meggy
- cseresznye
- sárgabarack
- földieper (szamóca)
- birsalma
- alma
- szilva

Mezőgazdálkodás hatása a helyi környezetvédelemre:

A helyi gazdák igyekeznek környezetbarát módon gazdálkodni, mivel az ő céljuk is az, hogy megóvják a környezetüket. Másrészt nagyon sok az olyan felvásárló hely (hűtőház, nagybani piac) ahol már tudatosan a vevő összeállít egy növényvédőszer-listát, amit a növényvédelemben használni lehet. Ennek a betartása érdekében beszállítás előtt mintát kérnek bevizsgálásra, hogy meggyőződjenek arról, hogy nem tartalmaz olyan növényvédőszert, ami a listán nem szerepel.

Az Európai Unió szabályozza a nitrogén hatóanyag kijuttatásának a mennyiségét. A Nitrát-érzékeny területeken, melyek közé Lajosmizse is tartozik, a nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 170 kg/ha dózist, beleértve a szerves trágya nitrogén hatóanyagát is. Ebben az

esetben állatfajonként van lebontva, hogy az adott egyednél mennyi a nitrogén hatóanyag tonnáként.

A nitrogén hatóanyag követése érdekében, minden évben szeptember 1. és december 31. között el kell készíteni az előző gazdálkodási év nitrát jelentését, amit most már talajmintával is alá kell támasztani.

(Forrás: Lajosmizse Város falugazdásza 2015.)

3. Települési környezet állapot változások a vizsgált időszakban (2010-2015)

3.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások

3.1.1 Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás, csapadékvíz-gazdálkodás

Lajosmizse vízellátását a Bácsvíz Víz-és Csatornaszolgáltató Zrt. látja el. Bács-Kiskun megyében a közműves vízellátást az 1950-es években kezdték kiépíteni. Az okok között szerepelt többek között a felszín közeli vízáadó rétegek elszennyeződése, valamint a növekvő vízigények.

Lajosmizsén 6 db vízszervezési kutat építettek meg. Lajosmizse elosztó hálózata 46,8 km hosszú, az ivóvíz bekötések száma pedig 2.470, a mértékadó kapacitása 2.226. ← *adatok 2010-ből.*

Legfrissebb adatok alapján (2016.02.) → Az ivóvíz ellátottság a településen 61,64 %-os. Az ivóvíz hálózat hossza: 60693 fm.

Az ivóvízbázisok védelme és hosszú távú megóvása a környezeti szennyezések kizárását, valamint a talaj és talajvíz védelmét szolgálja.

Az alábbi táblázatban összehasonlító adatok láthatóak:

2. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Év	Ivóvízbekötés (db)	Értékesített ivóvíz (m ³)
2010	2657	301629
2011	2677	305460
2012	2697	318849
2013	2717	276726
2014	2764	305707
2015	2825	322039

(Forrás: Bácsvíz Zrt., 2015.)

3. sz. táblázat: Ivóvíz átlagos minősége 2015. évben

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	0,06	0,5	mg/l
nátrium	139,3	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOIps)	0,24		mg O ₂ /l
klorid	1,1	250	mg/l

fluorid	n.a.	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	<0,5	50	mg/l
nitrit-nitrogén	<0,01	0,5	mg/l
összes keménység	136	50-	mg/l
összes mangán	82	50	µg/l
összes vas	37,4	200	µg/l
pH	7,78	6,5-	
szulfát	<5	250	mg/l
vezetőképesség	n.a.	2500	µS/cm
arzén	5,63	10	µg/l
alumínium	49,7	200	µg/l

(Forrás: Bácsvíz Zrt., 2015.)

„Kék-Víz” Ivóvízminőség Javító Program

Kunadacs, Kunpeszér, Szabadszállás, Kunszentmiklós, Tass, Szalkszentmárton, Dunavecse, Apostag, Kecskemét, Helvécia, Ballószög, Fülöpháza, Kerekegyháza, **Lajosmizse**, Kunbaracs, Ágasegyháza, Városföld, Izsák, Orgovány, Kiskunfélegyháza, Gátér, Pálmonostora, Petőfiszállás, Fülöpjakab, Tiszakécske, Lakitelek, Tiszaalpár, Nyárlőrinc, Bugac, Bugacpusztaháza tagtelepülések lakossága – elsősorban az emberi fogyasztásra szánt – egészséges ivóvízzel való ellátása érdekében, a „Kék-víz Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Program” elnevezésű, KEOP-1.3.0/09-11-2011-0023 jelű projekt megvalósítására önkormányzati társulás (Társulási Tanács) alakult. A projekt megvalósítása érdekében megkötött támogatási szerződés 2012. július 2. napján lépett hatályba, és még ebben az évben kiválasztásra került a projektmenedzser szervezet, valamint a közbeszerzési tanácsadó.

2013-ban kiírásra kerültek a tervezésre-kivitelezésre, valamint a mérnöki tevékenységre vonatkozó közbeszerzési eljárások, ezek eredményeként 2013. december 17-én aláírásra került a projekt megvalósításához szükséges tervek elkészítésére és építési munkák elvégzésére vonatkozó vállalkozási szerződés. Szintén ezen a napon került aláírásra a program megvalósításához szükséges FIDIC mérnöki és műszaki ellenőri tevékenység ellátására vonatkozó megbízási szerződés.

A közbeszerzési ajánlatok – az összességében legkedvezőbb ajánlat értékelési szempontja szerinti legkedvezőbb ajánlatban szereplő ellenszolgáltatás összege – ismeretében a Társulási Tanács felhatalmazta a társulási tanács elnökét, hogy a Nemzeti Környezetvédelmi és Energia Központ Nonprofit Kft. és a Belügyminisztérium felé járjon el a projekthez többletforrás biztosítása céljából. A kérelem szerint az elszámolható költség növekménye – figyelemmel a megtakarításra és a tartalékkeret felhasználásával – 980.584.321 Ft volt.

A módosított támogatási szerződés szerint a projekt megemelt összes elszámolható költsége nettó 10.513.973.047 Ft, ebből támogatás 8.315.230.338 Ft, míg az önerő – mely teljes egészében BM Önerő Alap pályázatból finanszírozható – 2.198.742.709 Ft.

A beruházás Lajosmizsét érintő része nettó **478.700 eFt**, melyből a várost terhelő önerő nettó **95.800 eFt** lenne, de ezt a költséget a BM Önerő Alap biztosítja.

A beruházás végső befejezési határideje 2015. szeptember hónap.

A „Kék-Víz” Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség Javító Program (továbbiakban, mint Program) keretében megvalósuló vízmű telepi (0275/5 hrsz.) beruházáshoz a Bácsvíz Zrt. vagyonkezelői hozzájárulását megadta.

Az ingatlant az alábbi fejlesztések érintik:

- belső telepi aszfaltút hálózat bővítése
- 2 db 100 m³-es tisztavíz medence építése
- meglévő gyalogjárda bővítése
- meglévő hidroglóbusz elbontása
- meglévő kezelőépület bővítése
- 75 m³-es vasiszap ülepítő létesítése
- új kút fúrása és kútakna létesítése.

A Program keretében új 500 m³-es víztornyot épült az önkormányzat által meghatározott, iskola udvarának a tóhoz közel eső részén. A Lindab lemezből készült víztorny felső víztározó részére képviselői kezdeményezésre felfestésre került Lajosmizse címe.

2014. október 31-én a víztornyot készítő lajosmizsei székhelyű NOVUS 90 Kft. felállította az új 500 m³-es víztornyot. Az új víztorny térfogata a kedvező alakja miatt több mint kétszerese a régi 200 m³-s vasbeton víztornynak. A régi víztorny bontására (robbantására) 2015. augusztus 19-én került sor, melyet nagy érdeklődés kísért.

A vízmű Ceglédi úti telephelyén elkészült az új napi 2000 m³ vízhozamot biztosító 200 m talpmélységű kút.

Az összesen 5411 m hosszú (Telepi út, Klábertelep, Beneszél utca, Csalogány utca, Kálmán I. utca, Kodály Z. utca, Szappanos dűlő, Ladánybenei út, Közösi iskola dűlő) új vízvezeték fektetési munka szeptemberre elkészült. Az új vízvezetésekre a rákötések 2015. tavaszán megkezdődhetnek.

Néhány utcában (Batthyány, Bajcsy-Zs., Deák és Dankó) a régi elavult vízvezeték is ki lett cserélve. A Bácsvíz Zrt. a lakosságot a munkák megkezdése előtt részletesen tájékoztatja, mivel itt a régi vascső házi bekötések cseréjére is sor kerül.

Helyi vízvédelmi rendszer felújítása

Lajosmizse Város Önkormányzata 2011. október 03-án „Lajosmizse város vízvédelmi rendszerének fejlesztése” címmel az Új Széchenyi Terv Dél-Alföldi Operatív Program keretében meghirdetett, „Helyi és térségi jelentőségű vízvédelmi rendszerek fejlesztése” tárgyú pályázati felhívásra. Lajosmizse Város Önkormányzata a település vízvédelmi rendszerének felújítására 203 824 350 Ft Európai Unió támogatást nyert 90%-os támogatási mérték mellett. A kivitelezési munkálatokra irányuló szerződés 2013. szeptember 1-jén aláírásra került, így 2013. szeptember 4. napján megkezdődött a 226 471 500 Ft elszámolható összköltségű beruházás.

A munkálatok 2014. március 31-én fejeződtek be. A beruházás során a meglévő vízelvezető rendszer felújítása és új csapadékvíz elvezető csatorna építése valósult meg 3,138 km hosszúságban, valamint 27.320 m³ térfogatú záportározó került fejlesztésre.

A projekt keretében az Iskola-tó és a Posta-tó kotrása mellett a Kossuth Lajos utca Rákóczi utca és Szent Lajos utca közötti szakaszának csapadékvíz elvezetését szolgáló zárt csővezeték cseréje és a nyílt árkok tisztítása, rendezése történt meg. A Szent Lajos utcán a Kossuth Lajos utcától a piactérig a zárt csapadékcatorna kiváltása történt meg új víznyelőkkal beépítve. A Posta-tónál megépült az átemelő akna, mely a tóban összegyűlt csapadékvizet az Orgona, a Madách, a Petőfi Sándor és a Görgey utcákban lefektetett nyomóvezetékekkel a Vásártér mellett lévő Alpár-Nyárlőrinc Csatornába vezeti. A Táncsics Mihály utcában új csapadékvíz-elvezető csatorna került kiépítésre. A Prímás utcában a csapadékvíz elvezetésére folyóka elemek és zárt csővezetékek kerültek elhelyezésre. A Prímás utcai kereszteződésben lévő folyóka elemek lefedésre kerültek a biztonságos közlekedés érdekében. Az Arany János utcából a Ceglédi úton keresztül a Kölcsey utcáig átereszek kerültek beépítésre a csapadékvíz akadálytalan lefolyása érdekében. Az Iskola-tó Városháza, Ságvári utca és Táncsics utcai bevezető pontjainál környezetvédelmi víztisztító műtárgyak elhelyezése történt meg.

A fejlesztés révén megvalósult a belterületre hullott csapadékvizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése, a csapadékvíz csatornák és tározók rendezése, melynek eredményeként a jövőben csökkenő mértékben fog jelentkezni a felszíni csapadékvíz összegyülekezés, Lajosmizse városának környezetbiztonsága és élhetősége nagymértékben javul.

3.1.2 Csatornahálózat, szennyvíztisztítás

Lajosmizse Város Önkormányzata 1.890.593.480.- forint uniós támogatást nyert a „Lajosmizse város Csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése” című pályázatával az Új Széchenyi Terv keretében. Lajosmizse Város Önkormányzata KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0077 azonosító számú pályázata keretében kiépítésre kerülő csatornás beruházás 2013. év nyarán elindult. Az 52 utcát érintő projekt átadás-átvétele 2015. augusztus 20-án megtörtént.

Az ingatlan tulajdonosa a víziközmű-rendszer üzembe helyezésétől számított egy éven belül köteles az ingatlant víziközmű-rendszerbe beköttetni, ha a közműves ivóvízellátás vagy a közműves szennyvízelvezetés és tisztítás biztosításához szükséges víziközmű-rendszer a közterületen az ingatlanról műszakilag elérhető módon kiépült és műszakilag rendelkezésre áll, és az ingatlan használata rendszeres emberi tartózkodáshoz kötődik.

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 11. § (1) bekezdése értelmében a talajterhelési díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést, ideértve az egyedi zárt szennyvíztározót is, alkalmaz. Amennyiben a közcsatornát év közben helyezik üzembe, a **talajterhelési díjfizetési kötelezettség a kibocsátót a közcsatorna üzembe helyezését követő 90. naptól terheli.**

(Forrás: Lajosmizse Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felülvizsgálata 2015.)

A beruházás eredményeként kiépült a közterületen a szennyvíz gyűjtőhálózat, a bekötővezeték és az ingatlanok telekhatárától maximum 1m-re a tisztítóidom.

A háztartásban keletkező szennyvizet a tisztítóidomon keresztül lehet elvezetni a közterületen megépült szennyvízcsatornába, az úgynevezett házi szennyvízcsatorna kiépítésével.

A fejlesztéssel a szennyvíztelep korábbi 500 m³/nap befogadóképessége 1150 m³/nap mennyiségre növekedett. A telep kapacitásának több, mint kétszeresére történő növekedésével a beérkező szennyvíz minőségi paraméterei javulni fognak.

A csatornahálózat hossza: 17 380, 5 fm (2015 évi adat).

K E O P beruházás után: 7 2 3 5 2, 5 5 f m

4. sz. táblázat: A szennyvíz-elvezető hálózat jellemző adatai

Év	Szennyvízbekötés (db)	Kiszámlázott szennyvíz (m ³)
2010	612	122697
2011	622	123781
2012	647	119859
2013	657	115458
2014	669	131634
2015	2249	154754

(Forrás: Bácsvíz Zrt., 2015.)

3.1.3 Megújuló energia felhasználása

Folyamatosan pályáz az önkormányzat megújuló energia felhasználást támogató programokban.

2013. július 29-én 16.676.672 Ft támogatás lett odaítélve a „Lajosmizsei Művelődési Ház és Könyvtár helyi hő, és villamosenergia-igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal” című KEOP – 4.10.0/A/12-2013-0427 azonosító számú pályázat megvalósítására. Főbb műszaki paraméterek: 19,2 kW-os napelemes rendszer, 80 db KV-240-60P napelem elhelyezése, 2 db Growatt 10000 UE típusú inverter beszerzésére került sor.

Az Új Széchenyi Terv Környezet és Energia Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott „Napelemes rendszer telepítése Lajosmizse településen” című KEOP – 4.10.0/14-2014-0266 azonosító számú pályázat, a Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola kollégiumának tetejére napelemek létesítése céllal 43.323.628 Ft. támogatásban részesült. A projekt végső befejezési határideje 2015. augusztus 31. volt.

Kedvező elbírálást kapott a „Lajosmizse Város Önkormányzatának tulajdonában álló Lajosmizse, Rákóczi utca 30. és Attila u. 6. alatti óvodák épületeinek épületenergetikai fejlesztései megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva” című KEOP – 5.7.0/F/15-2015-0034 pályázat is, 80 862 679 Ft. összegben. 2015. szeptemberében megkezdődtek a munkálatok, melynek során nyílászáró csere és hőszigetelés történt.

3.1.4 Hulladékgazdálkodás

Lajosmizse Város Önkormányzata a 2004-ben hatóságilag bezárt szilárd hulladéklerakó telep rekultivációjára 101 529 725 forint, a folyékony hulladéklerakó rekultivációjára 63 951 711 forint Európai Unió támogatást nyert. Közbeszerzés útján kiválasztásra került a kivitelező cég, aláírásra kerültek a szerződések. A munkálatok 2012. március 27-én kezdődtek el és 2012. október 16-án fejeződtek be. A hulladéklerakó rekultivációjával megszűnt a talajvízszennyező hatás, eltűntek az adott természeti és kulturális környezetben jelenlévő tájsebek, megszűnt a porszennyezés, helyreállt az élővilág és állatvilág egyensúlya, javult a helyi közösségek életminősége.

A hulladékgazdálkodás terén további jelentős változások következtek be a vizsgált időszakban: Miután az önkormányzat 2012-ben a települési szilárd hulladék begyűjtésére, elszállítására és ártalmatlanítására irányuló közbeszerzési eljárást folytatott le és 10 évre szóló koncessziós közszolgáltatási szerződést kötött a Saubermacher-Magyarország Kft-vel, hatályba lépett 2013. január 1-jén a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (Ht.), mely jogszabály a hulladékra, a hulladékgazdálkodásra és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásra vonatkozó szabályokat alapjaiban megváltoztatta.

A Ht. számos új rendelkezése közül egyik legkiemelkedőbb változás a települési szilárd hulladékhoz kapcsolódó hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat érintette, melyet 2013. január 1-jétől már nem a helyi önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg önkormányzati rendeletében. A központosított és szabályozott és érvényesíthető közszolgáltatási díjon nem tudta

tovább folytatni közszolgáltatói tevékenységét a közszolgáltató, ezért 2013. június 14-én érkezett levelében felmondta a közszolgáltatási szerződést. Jogszabályban foglalt kötelezettség alapján a felmondástól számított 6 hónapig (2013. december 14-ig) a Saubermacher-Magyarország Kft. látta el a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást. 2014. január 01-jétől **közszolgáltató** az a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási engedéllyel rendelkező és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló törvény szerint **minősített nonprofit gazdasági társaság lehet**, amely a települési önkormányzattal kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés alapján hulladékgazdálkodási közszolgáltatást lát el.

Fenti feltételeknek megfelelő közszolgáltató kiválasztását kezdte meg az önkormányzat. Tárgyalások folytak az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökséggel, a Kecskeméti Városgazdasági Kft.-vel, az Izsák-Kom Térségi Kommunális Szolgáltató Kft.-vel és levelezés folyt a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatallal és Dr. Illés Zoltán Környezetügyért Felelős Államtitkár Úrral. Először közbeszerzési eljárás megindításáról döntött a képviselő-testület, majd ezen döntését követően találkozott az Izsák-Kom Kft.-hez történő csatlakozás lehetőségével. 2013. október 16-ára az Izsák-Kom Kft. egyeztető megbeszélésre invitálta a térségi önkormányzatok vezetőit. A 2014. évi hulladékkezelési közszolgáltatás zavartalan ellátásának közös érdekében tartott megbeszélésen - (melyen többek között Szentkirály, Ballószög, Kerekegyháza, Ladánybene, Jakabszállás és Felsőlajos is képviselte magát) – a cégben történő tulajdonrész vásárlásának lehetősége lett felkínálva. Lajosmizse Város Önkormányzata döntött a tulajdonosi hányad vásárlásáról, így nem kellett közbeszerzési eljárást lefolytatnia. A tulajdonrész vásárlásáról szóló szerződés 2013. november 28-án aláírásra került.

Az Izsák-Kom Nonprofit Kft. a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást 2013. december 16-tól 2015. december 31-ig látja el.

(Forrás: Lajosmizse Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felülvizsgálata 2015.)

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység zökkenőmentes, folyamatos ellátása érdekében 2015. decemberben további két évre (2017. 12. 31.) meghosszabbításra került az Izsák-Kom Nonprofit Kft.-vel (továbbiakban: Közszolgáltató) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés.

5. sz. táblázat: Hulladékgazdálkodással kapcsolatos adatok

	2014. év	2015. év
Szerződéssel rendelkező háztartások száma (db)	2617	2538
Ipari ügyfelek száma (db)	94	112
Ártalmatlanított kommunális hulladék mennyisége (t)	1932,21	1988,11
Házhoz menő lomtalanítás során begyűjtött lomok mennyisége (m ³)	32	44
Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés során begyűjtött hulladék mennyiség (kg/év)	76040	98640
- PET palack	(egyéb	
- Papír	kevert	
	csomagolási	
	hulladék	
Gyűjtőszigetről elszállított üveghulladék mennyisége (kg/év)	11220	14110

(Forrás: Izsák-Kom Nonprofit Kft. adatszolgáltatása alapján)

A tervezési területen keletkező hulladékok típusonkénti mennyiségi kimutatásán túl érdemes a hasznosítás arányával foglalkozni: Az egyes hulladék típusok hasznosítási aránya milyen mértékben növelhető a lerakással szemben, illetve ezzel összefüggésben milyen módon csökkenthető az esetlegesen előforduló illegális hulladék lerakás.

6. sz. táblázat: Begyűjtött hulladékmennyiségek 2014-2015

Település	2014-ben begyűjtött újrahasznosítható hulladék kg	2015-ben begyűjtött újrahasznosítható hulladék kg	2014-ben újrahasznosítható hulladék háztartásonként kg/év	2015-ben újrahasznosítható hulladék háztartásonként kg/év	2014. begyűjtött vegyes hulladék kg/év	2015-ban begyűjtött vegyes hulladék kg/év	2014-ben vegyes hulladék háztartásonként kg/év	2015-ben vegyes hulladék háztartásonként kg/év
Lajosmizse	76 040	112 750	28,97	44,42	1 932 210	1 988 110	735,36	783,34

Hulladékanalízis 2015. I. negyedév

			IZSÁK-KOM Nonprofit Kft. Hulladékanalízis 2015. év													
Vizsgálati jegyzőkönyv szilárd települési hulladék minták - Nedves tömeg																
Analízis időpontja		Település	Biológiai	Papír	Karton	Kompozit	Textil	Higiénia	Műanyag	Éghető	Üveg	Fém	Éghetetlen	Veszélyes	Finom	Összesen
2015	I. negyedév	Lajosmizse	30.1%	2.5%	3.3%	2.2%	5.3%	6.0%	20.0%	1.7%	3.3%	2.4%	1.4%	1.4%	20.4%	100%
Vizsgálati jegyzőkönyv szilárd települési hulladék minták - Száraz tömeg																
Analízis időpontja		Település	Biológiai	Papír	Karton	Kompozit	Textil	Higiénia	Műanyag	Éghető	Üveg	Fém	Éghetetlen	Veszélyes	Finom	Összesen
2015	I. negyedév	Lajosmizse	29.3%	2.4%	3.4%	2.2%	5.3%	6.0%	20.3%	1.7%	3.6%	2.5%	1.5%	1.4%	20.3%	100%

(Forrás: Izsák-Kom Nonprofit Kft. adatszolgáltatása alapján)

A „házhoz menő” szelektív hulladékgyűjtés során begyűjtött hulladék 81%-a kerül hasznosításra, a maradék 19% a válogatást követően a depóniára kerül, mint kommunális hulladék.

Papír, fólia, PET, üveg frakciókat Dunaújvárosba, Tiszaújvárosba, Sümegre, Csömörrre, Sárvárra vagy Zalaegerszegre szállítja a közszolgáltató hasznosításra.

Nagyon fontos szerepet játszik a lakosság szemléletformálása és a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése, mint az az analízisből is látszik jelentős mennyiségű újrahasznosítható hulladékot lehetne még eltéríteni a depóniától. A kisebb méretű edények használatával (80, 60, 50 literes) a lakosság rákényszerül, hogy az újrahasznosítható hulladékot az erre rendszeresített „sárga” zsákba gyűjtse. Lajosmizsén a legkisebb edényméret a 35 liter, mely országosan egyedülálló.

Lajosmizse Város Önkormányzata a helyi illegális hulladéklerakók kialakulásának elkerülése érdekében, továbbá a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer népszerűségét figyelembe véve 2014. május végén felszámolta a szelektív hulladékgyűjtő szigeteket. Az üveghulladék gyűjtéséhez 3 helyen megmaradtak a gyűjtőedények:

- Spar üzlet
- Központi óvoda
- Béke lakótelep melletti közterületi gyűjtőpontokon.

A gyűjtőpontok környezete sok esetben problémás, felmerült a teljes megszüntetés kérdése, illetve más rendszerben történő működtetés lehetősége.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Ht.) 92. § (2) bekezdése kimondja, hogy a települési hulladék részeként lerakásra kerülő biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséget - a települési hulladéklerakóban évente lerakott hulladék mért összetételét és az összetevők tömeg szerinti megoszlását alapul véve - az 1995-ben országos szinten képződött, a települési hulladék részét képező biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséghez képest 2016. július 1-jéig 35%-ra, azaz 820 000 tonna alá kell csökkenteni.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály véleményezte a Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programjának-tervezetét és javasolta, hogy kerüljön bemutatásra, hogy reálisan hogyan teljesíthetőek a Ht. által megkövetelt, lerakásra kerülő szerves anyag csökkentési arányok. A hulladékgazdálkodás fejlesztésénél ezért az egyéb, folyamatosan keletkező bomló szerves hulladékok és az. ún. konyhai hulladékok gyűjtését is be kell vonni a rendszerbe. A fentiekre tekintettel tehát ki kell dolgozni a Ht. 92. § (2) bekezdésben szereplő, lerakásra kerülő települési szilárd hulladékokra vonatkozó szerves anyag csökkentési előírások megvalósítása érdekében szükséges lépéseket.

2013-ban teljesen felszámolásra került a volt Városháza mögötti bekerített terület, ahová korábban zöldhulladékot lehetett elhelyezni. Miután már nemcsak zöld hulladék került oda beszállításra, így született a döntés a megszüntetéséről. Meg kell azonban azt jegyezni, hogy több próbálkozást tett az önkormányzat arra, hogy a zöldhulladék hasznosítása megvalósulhasson, de ez egyelőre egy kitűzött cél. Alternatívát kell arra találni, hogy a zöldhulladék megfelelőképpen hasznosuljon. Elsősorban **a komposztálásra kellene nagyobb hangsúlyt fektetni helyi szinten.** Ez a lakosság részéről is együttműködést igényel, hiszen ennek a környezetkímélő rendszernek a működtetésében az ő szerepük kiemelkedő. 2014-ben egyeztető megbeszélés folyt a biológiailag lebomló hulladék elkülönített gyűjtésének lehetőségéről, a kerti komposztálás előnyeiről, hogyan választható ki az ideális komposztáló, mi tehető a komposztálóba, milyen problémák merülhetnek fel a komposztálás során és hogy

egyáltalán mire használható fel a komposzt. Egyes kimutatások szerint a lakossági komposztálás által 18,3 % - kal csökkenthető a települési hulladék kezelésével és szállításával kapcsolatos kiadások az első 6 hónapban. Egy komposztáló edény beszerzése nem olyan nagy összeg (egy 600 literes műanyag komposztáló bruttó 13.000 Ft-ért beszerezhető, de saját készítésű megoldásokat is alkalmaznak azok, akik e témában érdekeltek.

Nem rendelkezünk adatokkal arra vonatkozóan, hogy hányan komposztálnak a településen. Mezővárosias jellegű településként azonban az itt lakók többségének ez az újrahasznosítási forma nem kellene idegennek tűnni, hiszen zömében családi házakban élnek az emberek és a legtöbbjüknek van veteményeskert, és vagy virágágyások, valamint sokan élnek a mezőgazdálkodásból.

Utána érdeklődtünk, hogy egy település-szintű komposztáló kialakítása kb. 20-25 millió forint, viszont az üzemeltetés ennek a többszöröse. Probléma, hogy az így készíthető komposzt rossz minőségű és nem lehet értékesíteni.

A megoldás a helyben kezelésben leledzik:

Háztartásunkban, kertünkben rengeteg zöldhulladék (zöldségek, száraz levelek, olajos magvak, csonthéjak, kávé, tea, fűszer- és gyógynövények, tojáshéj, vágott virágok, szobanövények, festetlen-, fehérítetlen natúr papír, lomb, levágott fű, gally, növénynyesedék, faforgács, szalma, faapríték, fahamu) keletkezik, melyeket kis elszántsággal könnyedén tudjuk komposztálni, azaz termőföldre alakítani.

HÁZTARTÁSI SZEMETÜNKBEN GYAKRAN A 30%-OS ARÁNYT IS ELÉRHETI A KOMPOSZTÁLHATÓ HULLADÉK!

1. ábra: Háztartási hulladékok összetétele

(Forrás: kornyezetbarat.hulladekboltermek.hu)

A komposztálás során tulajdonképpen egy természetes körfolyamatot utánozunk. A folyamat során szerves hulladékból, a növények számára felvehető tápanyagot tartalmazó, magas humusz tartalmú komposzt keletkezik.

Hulladékból termék:

A csodálatos komposzt

- A komposzt teljes értékű táplálék, amelyből a nehezen oldódó ásványi tápanyagok, mikroelemek folyamatosan felvehetőek a növények számára.
- Kiemelkedő vízmegkötő és fényelnyelő képessége elősegíti a talaj felmelegedését, a növények gyorsabb csírázását és növekedését.
- Növeli a talajlakó élőlények aktivitását, erősíti a növények immunrendszerét.
- Szerkezetesebbé, porhanyósabbá, levegősebbé, dúsabbá, zsírosabbá, kövérebbé teszi a talajt.
- A komposztálódás során a kiindulási alapanyagok – a zöldjavak – teljesen lebomlanak. Még a diófalevélben található növekedésgátló anyag is átalakul, hatása a kész komposztban már nem mutatható ki.

Komposztáljunk együtt!
www.komposztforum.hu

Hogyan komposztáljunk?

• Hagyjuk helyben!

- A konyhai- és kerti zöldhulladékot használjuk
- komposztálásra
 - talajtakarásra
 - mulcsozásra

• Forgassuk meg!

- A megfelelő oxigénellátás érdekében és a nedvességtartalom ellenőrzése céljából

• Gyűjtjük külön!

- A háztartásban keletkező zöldhulladék gyűjtésére célszerű külön – lehetőleg fedeles – tároló edényt használni

• Érteljük be!

- Kész komposztot – a kiindulási anyagoktól függően – 6-12 hónap alatt nyerhetünk

• Aprítsuk fel!

- Így könnyebben keverednek a kiindulási anyagok, megnövekszik a felületük, ezzel gyorsítjuk bomlásukat

• Rostáljuk ki!

- A rostákon fennmaradó részeket komposztáljuk tovább

• Keverjük össze!

- zöldet a barnával
- nedveset a szárazzal
- kicsit a naggyal (C/N arány)

• Ültessünk bele!

- A komposzt a keletkezés helyszínén felhasználható
- a konyhakertben
 - a kerti növényeknél
 - a gyógynövénykertben
 - a pázsiton
 - a szobanövényeknél

Komposztáljunk együtt!
www.komposztforum.hu

Az önkormányzat részéről a helyi védett platánfák nagy mennyiségben keletkező zöld hulladékának elhelyezése merül fel megoldandó feladatként. Egy lombszívó beszerzésre került, de ez nem oldja meg a helyzetet.

Az elmúlt években visszatérő eseményként megrendezésre került a Föld Napi **szemétszedési akció** a Magyar Közút Nonprofit Zrt. szervezésében. A **TeSzedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért akció** ma **hazánk legnagyobb önkéntes mozgalma**. 2014-ben már negyedik alkalommal valósult meg. A szeméthyűjtési akció keretében szerte az országban „tavaszi nagytakarítanak” a TeSzedd! önkéntesei. A szervezők (Vidékfejlesztési Minisztérium, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Emberi Erőforrások Minisztériuma, MTVA, OHÜ Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség, Magyar Posta) azért szervezi meg ezt a mozgalmat minden évben, hogy közösen megtisztítsuk szűkebb-tágabb környezetünket. Szeretnék, ha minél több ember kifejezésre is juttatná a benne rejlő igényt a tisztaságra és felhagyna a szemeteléssel. Hiszen ha a kukába kerül a szemét, akkor nincs mit összeszedni. Emellett az is a cél, hogy minél többen ráérezzenek az önkéntesség ízére. A TeSzedd! nemzetközi porondon is bemutatkozott a tavalyi évben, hiszen Magyarország csatlakozott a [„Let’s Clean Up Europe!”](#) elnevezésű összeurópai kezdeményezéshez, amit az Európai Bizottság EWWR LIFE+ programja keretében szerveztek meg. 2014. május 10-én a kontinens 28 országának polgárai töltötték a napjukat szemétszedéssel.

Az akciónap fő célja volt: a környezet védelmét, lakóhelyünk tisztaságát szolgáló, tényleges cselekvésre mozgósítani és aktivizálni a lakosságot, megmutatva azt, hogy **környezetünk érték, ha nem csúfítja, nem károsítja a szemét.**

Lajosmizse város önkéntesei, élükön a Lajosmizsei Polgárőr Egyesülettel, önkormányzati dolgozókkal, is kiveszik részüket a munkából. Eddig több illegális lerakót számoltak fel a korábbi programok alkalmával az alsólajosi erdőben, vagy a Ceglédi út megyehatárig és az Elkerülő út szakaszain. 2014-ben a Posta-tó és környezete tisztult meg, 2015-ben két lajosmizsei gyűjtőpont lett regisztrálva. Az egyik a Klábertelepi bekötőút, ahol évek óta problémát jelent az illegális hulladék-elhelyezés, valamint a Vadászház, ahová a környékbeli erdőrészekben begyűjtött szemetet hordta össze az Aranyhomok Vadásztársaság.

Pozitív irányban történő változás a **szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatban a** közszolgáltató által tett intézkedés, miszerint a "sárga zsákok" havi egyszeri összegyűjtése 2014. májustól kéthetenkénti gyakorisággal történik.

2014-óta évente két alkalommal (május, október) is sikerül elektronikai hulladékgyűjtést szervezni a tűzoltóság udvarán.

4. Társadalmi, gazdasági, szociális helyzet bemutatása a vizsgált időszakban (2010-2015)

4.1 Demográfia

7. sz. táblázat: A lakónépesség alakulása

Év	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Állandó népesség (fő)	11 656	11 423	11 653	11 792	11 831

(Forrás: Vizuál Regiszter adatai alapján)

4.2 Egészségügy

Az egészségügyi alapellátás továbbra is megoldott és ezen kívül az önkormányzat számos önként vállalt járóbeteg szakellátást biztosít a településen. Az egészségügyi és szociális feladatokat az Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény látja el. Lajosmizsén 6 háziorvos, 2 gyermek háziorvos, 3 fogorvos és 5 védőnő vesz részt az alapellátásban.

Az alábbi táblázatokban az intézményben folyó egészségügyi szolgáltatásokról láthatók adatok:

8. sz. táblázat: Intézményi egészségügyi szolgáltatások forgalmi adatai

Egészségügyi szolgáltatás	2010	2011	2012	2013	2014
Védőnői ellátás	3663	3187	3579	3513	3506
Fogászati szájhigiénie	3237	2454			
Ügyelet	5574	5816	6095	6165	6910
Szemészet	3430	3599	3798	2981	3126
Nőgyógyászat	2363	2494	2305	2480	2343
Reumatológia	1380	1302	1151	1389	1480
Fizioterápia, gyógytorna	7696	7215	6991	7183	6223
Labor	10808	11273	11973	12336	12592
Bőrgyógyászat **	1228	1181	1031	1258	1665
Kardiológia**	557	545	518	532	480
Pszichiátria**	611	652	729	835	690
Összesen	40547	39718	38170	38672	39015

*Csak a szájhigiénie

**2009. november 1-től működő szolgáltatás

(Forrás: EGYSZI adatai alapján)

9. sz. táblázat: Egészségházban lévő további szolgáltatások betegforgalmi adatai

Rendelés 2014. évi adatai	Betegforgalom (fő)	Fogászati rtg. (db)
Dr. Nuline Ágnes Fogorvos	2602	235
Dr. Dutkon Alexandra Fogorvos	2028	
Dr. Szabó Izabella Fogorvos	1700	
Dr. Jankahidy Andrea Házi orvos	14378	
Dr. Gócz Irén Házi orvos	10125	
Dr. Svébis János Házi orvos	12700	
Dr. Márton Rozália Házi orvos	10322	
Dr. Rónay Zsolt Házi gyermekorvos	3940	
csecsemőtanácsadás	456	
Dr. Takács Vilmos Házi gyermekorvos	7214	
csecsemőtanácsadás	764	
Ortopédia	1114	
Diabetológia	465	
Urológia	350	
Reflexológus	100	
RÉV (Szenvedélybetegeket Segítő Szolgálat)	230	
Gyógy-masszázs, tangentor, iszappakolás	11600	
Szakmai napok, szűrések	2435	
Prima protetika (gyógyászati segédeszköz kereskedelem)	2400	
Mindösszesen	84923	

(Forrás: EGYSZI adatai alapján)

A J0 Laborra továbbra is nagy szükség van, hiszen nem kell a betegeknek Kecskemétre utazni vérvételre. A labor szakmai felügyeletét a Kecskeméti Megyei Kórház Laboratóriumának szakfőorvosa látja el. A kórházzal a vizsgálatok térítésmentes elvégzésére korábban 2014-ig volt szerződés, ez határozatlan idejű szerződés lett. Vérvétel minden nap 7-től 9:30-ig tart, melyre Táborfalváról és Ladánybenéről is érkeznek betegek.

10. sz. táblázat: Labor forgalmi adatok (Forrás: EGYSZI adatai alapján)

Egészségügyi szolgáltatás	2010	2011	2012	2013	2014
Labor	10808	11273	11973	12336	12592

(Forrás: EGYSZI adatai alapján)

4.3 Szociális helyzet

Legjellemzőbb problémák melyekkel a Családsegítő Szolgálat naponta szembesül:

- Munkanélküliség, tartós munkanélküliség, a munkalehetőségek, valamint az alkalmi munkák hiánya, az e miatti súlyos anyagi gondok, amelyeknek egyenes következménye az éhezés, tüzelő hiánya, a különböző szolgáltatók felé fennálló tartozások kiemelkedően magas gyakorisága és mértéke, a pénzintézeti kölcsönök vissza nem fizetése következtében fenyegető végrehajtási eljárás és kilakoltatás veszélye.
- Eladósodás, teljes ellehetetlenülés.
- Alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya.
- munkaképesség, rokkantság ténye és ezzel összefüggésben a rehabilitációs munkahelyek hiánya.
- Az alacsony jövedelem.
- Az időseknel a jobb életfeltételek elérése érdekében az intézményi elhelyezés kérése és ezzel párhuzamosan a férőhelyek számának változatlanúsága.
- Kilátástalannak vélt helyzetből alkoholizmusba, szenvedélybetegségbe menekülés, függőség kialakulása
- Családi konfliktusok, családon belüli erőszak.
- A nyomasztó gondok következtében kialakuló egészségügyi problémák, betegségek.
- Életviteli, lelki, mentális problémák.
- Az öngondoskodás hiánya, a szociális ellátásoktól, egyéb támogatásoktól várt segítség.

Az alábbi táblázatok a szociális területre vonatkozó adatokat mutatnak be.

11. sz. táblázat: A különböző szociális és gyermekvédelmi ellátási formákban részesülők száma

			2014. év	
Ellátási forma	Támogatásban részesítettek száma 2012-ben	Támogatásban részesítettek száma 2013-ban	Támogatásban részesítettek száma	A támogatásra fordított összeg (E-Ft, kerekítve)
Rendszeres szociális segély	59	70	75	23 375
Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	308	372	291	76 037
Átmeneti szociális segély	2542	2114	789 (1963 támogatási eset)	6 849
Temetési segély	81	60		
Köztemetés	19	7	3	229
Lakásfenntartási támogatás	286	305		16 282
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	995	891		10 004
Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezmény	1	2		154
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	15	25		
Óvodáztatási támogatás	29	25		260

(Forrás: Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal beszámolója a 2015. évben végzett munkájáról)

12. táblázat: Szociális alapszolgáltatások feladatmutatói

Szociális alapszolgáltatás	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év
Idősek Klubja fő/nap	26	20	14	12	11
Étkeztetés fő/nap	58	73	52	53	76
Házi segítségnyújtás fő/hó	26	25	21	24	22
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fő	41 teljesített 0 finanszírozott	32 teljesített 0 finanszírozott	28 teljesített 0 finanszírozott	30 teljesített 0 finanszírozott	26 teljesített 0 finanszírozott

(Forrás: EGYSZI adatai)

4.4 Vállalkozás

A Lajosmizsén működő vállalkozások továbbra is szerves részét képezik a város életének, fejlődésének, mivel itt teremtenek munkahelyeket, az önkormányzatnak fizetik az iparüzési adót, s nem kis mértékben járulnak hozzá a településen élők fizetőképes keresletének alakulásához. Ezért meghatározóak a település versenyképességének növelésében. 2013. év végi állapot alapján mintegy 1060 bejegyzett vállalkozás van.

Fenti tényrt támasztják alá az alábbi adatok is:

13. táblázat: Adóbevételek részletezése

Adónemek	2012. tény (E Ft)	2013. tény (E Ft)	2014. tény (E Ft)	2015. tény (E Ft)
Idegenforgalmi adó	6 077	7 158	7 087	8 375
Iparüzési adó	354 119	368 457	382 906	411 714
Gépjárműadó	128 055	(40 %)* 42 596	(40 %)* 46 836	42 818
Pótlék, bírság	6 813	5140	3 998	3 734

* 2013. január 1-től a teljes gépjárműadóbevétel 40 %-a illeti az önkormányzat

(Forrás: Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal Adóiroda)

► A kereskedelmi igazgatás területén 2013-ban jogszabályváltozásként jelent meg, hogy a dohányboltok engedélyezési eljárása kikerült a jegyzők hatásköréből. 5 dohánybolt kapott a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól működési engedélyt.

2013. december 31-én 255, 2014. év végén 271 kereskedelmi egység működött a városban.

► Az idegenforgalom alakulása:

2013-ban egy új szálláshely kapott működési engedélyt, így a szálláshely-szolgáltatók száma 10-re növekedett. 2014-ben növekedett az egyéb szálláshely-üzemeltetők száma is.

14. táblázat: Szálláshelyek adatai 2014.

	Szálláshely-szolgáltatók	Egyéb szálláshely-üzemeltetők
Száma	10	9
Szoba	190	31
Férőhely	420	73

(Forrás: Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal)

2013. évben az egyéb szálláshelyeken 319 kül- és belföldi vendég szállt meg, ez mintegy 20 %-os növekedés az előző évhez viszonyítva. A vendégek összesen 660 vendégéjszakát töltöttek el, ami jelentős, mintegy 47 %-os növekedés az előző évhez képest. 72 külföldi vendég szállt meg az egyéb szálláshely-üzemeltetőknél a tavalyi év során.

4.5 Foglalkoztatás, munkaerőpiaci helyzet

14. táblázat: Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya Lajosmizsén

	2012.12.20-i állapot	2014.01.20-i állapot	2015.07.20-i állapot
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	660	556	608
Éven túl nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	175	222	217
Járadék típusú ellátásban részesülők (fő)	76	35	42
Segély típusú ellátásban részesülők (fő)	9	6	19
FHT Rendszeres szociális segélyben részesülők (fő)	301	251	324
Munkavállaló korú népesség (fő) *	7637	8035	8041
Relatív mutató % **	8,64	6,92	7,56
Arányszám ***	1,01	1,10	1,44

*Munkav.korú népes. fő – a KSH népszámlálási ill. népességnilyvántartási adatai 2013.12.31 állapot szerint.(15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

**Relatív mutató – a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában

***Arányszám –a relatív mutatónak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

(Forrás: www.munka.hu Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat Nemzeti Munkaügyi Hivatal NFSZ Portál)

15. táblázat: Közfoglalkoztatási programok a vizsgált időszakban (2013-2015)

Program megnevezése	Alkalmazott létszám (fő)	Bruttó Bér (hó/fő)	időszak	Támogatás mértéke
Téli közfoglalkoztatás	10 fő 6órás foglalkoztatásban	53.850	2012.12.10. – 2013.02. 28.	Bér + járulékai 80% támogatás 1.275.000 Ft
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	39 fő 6órás foglalkoztatásban	56.625	1. szakasz 2013.03.04- 2013.05.31. (13 fő) 2. szakasz 2013.06.03- 2013.08.31 (13 fő) 3. szakasz 2013. 09.03- 2013.11.30 (13 fő)	Bér + járulékai 80% támogatás 5.951.907 Ft

Nyári parlagfű program	3 fő 6órás foglalkoztatásban	56.625	2013.07.01- 2013.09.30.	Bér + járulékai 100% támogatás 578.421 Ft
Nyári diákmunka elősegítése	2 fő 6órás foglalkoztatás	75.500	2013.07.01- 2013.08.31.	Bér + járulékai 100% támogatás 294.000 Ft
Szociális segítők és karbantartók foglalkoztatási program	5 fő 8órás foglalkoztatásban	96.800	2013.09.02- 2013.11.30.	Bér + járulékai 100% támogatás 1.648.020 Ft
Téli átmeneti közfoglalkoztatás képzéssel egybekötött	106 fő 8órás foglalkoztatásban	75.500 96.800	1. szakasz 2013.11.01.- 2014.04.30. (43 fő) 2. szakasz 2013.12.01.- 2014.04.30. (63 fő)	Bér + járulékai 100% támogatás 49.488.889 Ft
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	10 fő 6órás foglalkoztatásban	56.625	2013.12.01- 2014.02.28.	Bér + járulékai 70% támogatás 1.349.670 Ft
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	51 fő 8órás foglalkoztatásban	77.300 99.100	2014.03.01-2014.04.30.	Bér + járulékai 100% támogatás 8.998.507 Ft
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	48 fő 6órás foglalkoztatásban 4 fő 8órás foglalkoztatásban		2014.05.08.- 2014.09.30.	Bér + járulékai 90% támogatás 15.218.276 Ft
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	10 fő 8órás foglalkoztatásban	77.300	2014.06.02.- 2014.07.31.	Bér + járulékai 100% támogatás 1.754.720 Ft
Nyári parlagfű program	4 fő 8órás foglalkoztatásban	77.300	2014.07.01.- 2014.09.30.	Bér + járulékai 100% támogatás 1.052.832 Ft
Nyári diákmunka elősegítése	6 fő 6órás foglalkoztatásban	76.125	1. személy 2014.07.14.-2014.07.31. 2. személy 2014.07.14.-2014.08.08. 3. személy 2014.07.14.-2014.08.31. 4., 5. és 6. személy 2014.08.01.-2014.08.31.	Bér + járulékai 100% támogatás 461.637 Ft
Egészségházban történő foglalkoztatás	1 fő 8órás foglalkoztatása	77.300	2014.07.01.-2014.09.30.	Bér + járulékai 100% támogatás 236.886 Ft
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	2 fő 8órás foglalkoztatásban	77.300	2014.08.04.-2014.09.30.	Bér + járulékai 100% támogatás 326.636 Ft
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	55 fő 8órás foglalkoztatásban	77.300 99.100	1. szakasz 2014.09.02.-2014.10.31 (10 fő) 2. szakasz 2014.10.01.-2014.10.31. (45 fő)	Bér + járulékai 100% támogatás 5.785.540 Ft
„A nők 40 év szolgálati jogviszonyának megszerzésének elősegítése”	1 fő 8órás foglalkoztatás	101.500	2014.04.30.- 2014.12.31.	Bér + járulékai 100% támogatás 800.835 Ft

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	5 fő 8órás foglalkoztatásban	77.300	2014.11.01.-2014.11.30.	Bér + járulékai 100% támogatás 429.906 Ft
Hosszabb időtartamú téli közfoglalkoztatás	55 fő 8órás foglalkoztatásban	77.300 (2015.01.01-től 79.155)	2014.12.01.-2015.02.28.	Bér + járulékai 80% támogatás 11.370.618 Ft
Képzéssel egybekötött téli közfoglalkoztatás	26 fő 8órás foglalkoztatásban	77.300 (2015.01.01-től 79.155)	2014.12.01.-2015.03.31.	Bér + járulékai 100% támogatás 9.124.544 Ft
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	27 fő 8órás foglalkoztatásban ebből 2 fő munkavezető	79.155 87.090	2015.03.09.-2016.02.29.	Bér + járulékai 80% támogatás 23.015.453 Ft
Nyári parlagfű program	6 fő 8órás foglalkoztatásban	79.155	2015.06.01.-2015.08.31.	Bér + járulékai 100% támogatás 1.617.138 Ft közvetlen költség (munkaruhára) támogatás 155.395 Ft
Nyári diákmunka elősegítése	6 fő 6 órás foglalkoztatásban	78.750 91.500	3. személy 2015.07.01.-2015.07.31. ebből 1 fő szakképzett 3. személy 2015.08.01.-2015.08.31. ebből 1 fő szakképzett	Bér + járulékai 100% támogatás 532.449 Ft

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	50 fő 8órás foglalkoztatásban 45 fő lett felvéve 3 fő munkavezető	79.155 87.090	2015.07.20.-2015.10.31.	Bér + járulékai 100% támogatás 15.648.722 Ft
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	50 fő 8 órás foglalkoztatásban	79.155	2015.11.03-2016.06.30.	Bér + járulékai 100% támogatás 35.722.500 Ft közvetlen költség (munkaruhára) támogatás 694.977 Ft

A Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal kapcsolódott a „Megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának segítése” programhoz, melynek keretében a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal TÁMOP 1.1.1 Projekt Szolgáltató Hely Bács-Kiskun Megyei TÁMOP végponttal kötött TMP-E/20508-2/2014 számú bérköltség-támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelően 2014. július 1-től 2015. augusztus 31-ig a Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatalnál portás munkakörben foglalkoztat megváltozott munkaképességű munkavállalót. Hasonlóképpen történt 1-1fő megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatása az óvodában és az intézmények gazdasági szervezeténél is.

4.6 Közbiztonság

16. táblázat: A Lajosmizse Rendőrőrs közrendvédelmi mutatói az őrs illetékességi területén

	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év
Igazoltatott személyek száma (fő)	9564	4836	5371	6017	6465
Elfogások száma	85	82	102	341	250
Előállítások száma	224	293	307	421	403
Elrendelt elővezetések száma:	87	89	88	140	245
- ebből végrehajtott	33	33	28	60	138
Ittas vezetés (bűnügy)	22	23	29	43	47
Szabálysértési feljelentések száma:	531	364	171	134	202
- kiemelt közlekedési	168	87	63	24	123
- ittas vezetés	126	78 + 37 kkt.	8 + 108 kkt.	51+ 99 kkt.	47+46 kkt.
Helyszíni bírság fő / Ft	1025 / 6 117 000	1030 / 6 588 500	1272 / 15 178 000	1217/ 16.469.000	981/ 12.820.000

(Forrás: Lajosmizse város közrend-és közbiztonsági helyzetéről szóló beszámoló)

Lajosmizse közbiztonságának javítása a térfigyelő rendszer továbbfejlesztésével az önkormányzat régi célkitűzése, már a Lajosmizse Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjában is projektként megnevezésre került a közbiztonság fejlesztése témakörében. Pályázat is került benyújtásra 8,5 millió Ft összegben, mely nem nyert, ugyanakkor a Belügyminisztérium a közbiztonság növelését szolgáló önkormányzati fejlesztések támogatásáról szóló 28/2014. (IV.1.) BM rendeletben meghatározottak céljából Lajosmizse Város Önkormányzata részére 4.675.001 Ft, egyszeri jellegű, vissza nem térítendő támogatást nyújtott, melyről a támogatási szerződés 2014. december 18-án aláírásra került.

A szakmai munka 2015. év februárjában elkezdődött a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-Főkapitányság együttműködésével, mivel a pályázati kiírás alapján a kiépítendő műszaki tartalmat csakis rendőrségi jóváhagyással lehetett megtervezni.

A pályázat megvalósulását több tényező is akadályozta. Egyik fő tényező a csökkentett támogatási összeg, amely által az egész pályázat műszaki tartalmát át kellett gondolni az eredeti elképzelésekhez képest. A másik két tényező a biztonságos adatátvitellel volt kapcsolatos, amely alatt az optikai rendszer kiépülésének elhúzódását és a régi víztoronyról az új víztoronyra történő eszköz áttelepítést kell érteni.

A Rendőrség és a Belügyminisztérium által jóváhagyottan az alábbi hét helyszínen lett kiépítve térfigyelő kamerarendszer:

- 1.) 6050 Lajosmizse, Dózsa György út 219. (Gomép Kft. telephely)
- 2.) 6050 Lajosmizse, Ceglédi út és az Elkerülő út kereszteződésében található körforgalom
- 3.) 6050 Lajosmizse, Szent Vendel utca 62. (Vasúti átjáró)
- 4.) 6050 Lajosmizse, Dózsa György út és Kálvin utca sarok
- 5.) 6050 Lajosmizse, Rákóczi utca és Dózsa György út sarok

- 6.) 6050 Lajosmizse, Szabadság tér 13. – Fekete István Általános Iskola Játsszótér
7.) 6050 Lajosmizse, Ceglédi út 1. – Volt Kollégium főbejárata.

A műszaki tartalom Rendőrségi és Belügyminisztérium által történő jóváhagyását követően öt cég részére került megküldésre az árajánlat 2015. augusztus 18-án, amelyből szeptember 01-ig, az ajánlattételi határidőig három ajánlat érkezett be.

A kamerarendszer kiépítésének határideje 2015. december 31., elszámolás határideje 2016. január 31.

Évek óta a hivatali beszámolóknak megjegyzésre került, hogy a településtisztasági morál megkövetelné, hogy - a közterületek rendjének és tisztaságának védelme, valamint annak rendjét megbontó jogsértések hatékonyabb megelőzése, megakadályozása, szankcionálása, az önkormányzati vagyon védelme érdekében - állományba kerüljön egy közterület felügyelő. 2013. augusztus 29-én képviselői indítványra elkészült a Képviselő-testület részére a közterület felügyelet felállításának tárgyi, anyagi, személyi feltételeiről szóló szakmai anyag. Annak elfogadását, valamint az önkormányzat 2014. évi költségvetésében való megtervezését követően 2014. április 1-jétől a Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal állományában 1 fő közterület felügyelő megkezdhetette a munkát. A közfoglalkoztatási program keretében 2014-ben gyalogos- és lovas településőrök is figyelemmel kísérték Lajosmizse közbiztonságát.

5. Helyzetértékelés, környezeti jövőkép kialakítás

5.1 Korábbi programban meghatározott feladatok értékelése

A települési környezetvédelmi programnak és felülvizsgálatának a környezetvédelmi törvényből következően az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítását, azaz az egészséges környezet feltételeinek biztosítását, a környezet elemeinek és folyamatainak védelmét, a veszélyeztetések elkerülését, kezelését, a természeti értékek megóvását, a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását, a különböző területi szinten jelentkező környezeti problémák helyi megoldásait kell elősegíteniük.

Egy program csak akkor lesz program, ha betartható és érvényesíthető!

A korábbi környezetvédelmi program az alábbi célállapotokat tűzte ki:

A környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása

- levegőminőség javítása
- felszíni és felszín alatti vizek szennyezettségének csökkentése
- talajvédelem
- zöldfelületek védelme, fejlesztése és karbantartása
- zajterhelés csökkentése

- a fenntartható közlekedési módok támogatása

A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás

- energiahatékonyság és energiatakarékosság
- a megújuló erőforrások felhasználásának növelése
- hulladékok képződésének csökkentése és a hulladékok újrahasznosításának növelése
- a földterületekkel való fenntartható gazdálkodás

A településen élők környezettudatosságának növelése

- a szemléletváltozás megalapozása
- hatékony információáramlás kialakítása
- az iskolai környezeti nevelés erősítése
- civil szervezetek támogatása
- együttműködések, partneri kapcsolatok fejlesztése

A Környezetvédelmi Program célállapotai:

- avarégetésből származó levegőszennyezés visszaszorítása
- a felszíni vizek minősége ne legyen rosszabb a III. osztályúnál
- szennyvízcsatorna-hálózat bővítése kezdődjön el
- bezárt hulladéklerakó rekultivációjának megvalósulása
- a tisztított szennyvíz minősége maradjon a határértékek alatt
- belterületi zöldfelületek növekedjenek min. 5 %-kal
- a szelektíven gyűjtött hulladékok mennyisége érje el az összes hulladék mennyiségének 10 %-át (2009-ben ez az érték 4 % volt)
- a kerti és zöld hulladékok komposztálásra kerüljenek a háztartások min. 20 %-ánál
- évenként legalább 3 környezetvédelmi témájú rendezvény, akció megszervezése
- évenkénti külterületi hulladékgyűjtési akció lebonyolítása
- környezeti információk nyilvánosságának biztosítása

Az előző környezetvédelmi program az alábbi táblázatba foglalt intézkedéseket szorgalmazta határidő kitűzésével, résztvevők és forrás megjelölésével.

17. táblázat: Főbb tervezett intézkedések és azok ütemezése 2010-2012.

Intézkedés	Indikátor	Határidő	Résztvevők	Forrás
Avarégetésből származó levegőszennyezés csökkentése komposztálással és időszakos zsákos elszállítással	Elszállított zöldhulladék mennyisége	2010. ősz	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés
Veszélyes hulladékegetések megszüntetése szervezett begyűjtéssel	Átvett, begyűjtött hulladékok mennyisége	2011. évi Környezetvédelmi Nap	Faragó és Fia Környezetvédelmi Kft. Önkormányzat	Környezetvédelmi Alap
Zöldfelületi ellátottság növelése fásítással	Ültetett fák száma	2011. tavasz	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés
Allergén gyomok elleni védekezés a közterületek kaszálásával	Lekaszált területek nagysága, kaszálás gyakorisága	flyamatos	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés
Csapadékvíz-elvezető rendszer karbantartása, fejlesztése	Tisztításba bevont árokszakasz hossza	flyamatos	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés
Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése	Kiépített szennyvíz-csatorna hossza	2011-től flyamatos	Önkormányzat Kivitelező	KEOP Önkormányzati költségvetés
Illegális hulladéklerakások felszámolása	Begyűjtött hulladék mennyisége	flyamatos	Önkormányzat	Környezetvédelmi Alap
Az Iskola-tó rehabilitációja	Kivitelezett munkálatok költsége	2011. december 31.	Önkormányzat Kivitelező	DAOP Önkormányzati költségvetés
Információs táblák kihelyezése a helyi és országosan védett területeken	Kihelyezett táblák mennyisége	2011. december 31.	Önkormányzat Kiskunsági Nemzeti Park	-
A település úthálózatának fejlesztése, kátyúzás, földutak burkolása	Felújított útszakaszok hossza	flyamatos	Önkormányzat Kivitelező	Önkormányzati költségvetés pályázati forrás
Hulladékgyűjtő udvar kialakítása	Kiépítés megvalósulása	2012.december 31.	Önkormányzat vállalkozó	Önkormányzati költségvetés
Új szelektív hulladékgyűjtő szigetek kialakítása	Új szelektív hulladékgyűjtő szigetek száma	flyamatos	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés pályázati forrás

Megújuló energiaforrások használatára vonatkozó tanulmányterv elkészítése	Tanulmányterv elkészülte	2012.december 31.	Önkormányzat Tervező	Önkormányzati költségvetés pályázati forrás
Környezetvédelmi Egyesület létrehozása	Egyesület létrejötte	2012.december 31.	Önkormányzat	-
Civil szervezetek bekapcsolása fejlesztésekbe, környezetvédelmi akciókba	események száma, ráfordított költség nagysága	folyamatos	Önkormányzat civil szervezetek	-
Local Agenda 21 (helyi fenntarthatósági terv) elkészítése	Terv létrejötte	2011. december 31.	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés

(Forrás: Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata 2010.)

Fenti táblázatban szereplő intézkedéstervek közül számos megvalósult, igaz többnyire az önkormányzat által saját magának kitűzött határidő letelte után. A környezetvédelmi beruházásokról általánosságban elmondható, hogy külső támogatás (pályázati lehetőség) nélkül kisebb eséllyel valósulnak meg.

- Lajosmizse legnagyobb beruházási projektje kétségtelenül a szennyvízcsatornázás, melyet óriási előkészület (tervezés, pályázatírás, közbeszerzések stb.) előzött meg. 2010-ben is már folytak ezzel kapcsolatban előkészületi munkafolyamatok, de a kivitelezésre és a teljes megvalósulásra várni kellett 2015. július 31-ig. De elkészült, legkésőbb 2016. augusztusig rá kell kötnie a lakosoknak.
- A csapadékvíz elvezető rendszer karbantartása és fejlesztése is megvalósult 2014. márciusában szintén pályázati pénzből. A beruházás során a meglévő vízvezető rendszer felújítása és új csapadékvíz elvezető csatorna építése valósult meg 3,138 km hosszúságban, valamint 27.320 m³ térfogatú záportározó került fejlesztésre.
- Az avarégetés helyi rendeletben rögzítve is tilos, a zöld hulladék ártalmatlanítását elsősorban komposztálással kell megoldani. A jövőt illetően a zöld hulladék szakszerű ártalmatlanítására kellene nagyobb hangsúlyt fektetni.
- Veszélyes hulladékok (akkumulátorok, elektronikai eszközök) rendszeres begyűjtése megoldódott, évente két alkalommal szervezett gyűjtési keretek között a Tűzoltóság udvarán.
- Fásítás, zöldfelületi ellátottság növelése pontos tervezést igényel, hol, milyen fa-és növényzettel, tájkertész véleményének kikérésével, költségek kalkulálásával, költségvetési rendeletbe beépítve.
- Az allergén gyomok elleni védekezésben a legfontosabb a prevenció. Lajosmizse közigazgatási területe (belterület 4 890 000 m², külterület 16 466 000 m², közhasználatú zöldterületek állománya 47 000 m²) Az önkormányzat tulajdonában lévő utak, közterületek, zöldterületek, árkok, csatornák stb. gyom-és parlagfűmentesítése folyamatos, melyet elsősorban a közfoglalkoztatás keretében old meg az önkormányzat. Becsülten 30 000 m² terület lett kaszálva az utóbbi évben. Az önkormányzati Hivatalban 2007. óta

működik a Parlagfű Info Pont, melynek feladata a lakosság széleskörű tájékoztatása a helyi újságban, a helyben szokásos módokon és az intézményekben kihelyezett hirdetésekkel a parlagfű egészségre káros hatásairól valamint a parlagfű-kialakulás megakadályozásának elmulasztása jogkövetkezményeiről.

- Az Iskola-tóval kapcsolatos beruházások mai napig folyamatosak. A tó kotrásának munkálatai és a bevezetőpontoknál a környezetvédelmi víztisztító műtárgyak beépítése, valamint a kivezető pontnál a zsilip beépítése 2014-ben megtörtént. Jelenleg folyik a tó környezetének szépítése a rendelkezésre álló források terhére.
- Információs táblák nincsenek kihelyezve a helyi jelentőségű-és országosan védett természeti területeken.
- A település úthálózatának fejlesztése, kátyúzás, földutak burkolása a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek függvénye.
- Hulladékgyűjtő udvar és további szelektív hulladékgyűjtő szigetek kialakítására nem került sor. A hulladékgyűjtő udvar létrehozására és fenntartására számos jogszabályi előírás van, az önkormányzat ezt mindenképpen nonprofit vállalkozás keretében kellene, hogy működtesse. A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer 2012-ben történő bevezetésével nem vált indokoltá további szelektív gyűjtősziget kialakítása, illetve a meglévő 8 gyűjtősziget (papír-műanyag frakció) részére meg is lett szüntetve. 3 központi részen megmaradtak a konténerek kizárólag üveghulladék részére.
- Megújuló energiaforrások használatára vonatkozó tanulmányterv nem készült.
- Környezetvédelmi Egyesület nem jött létre,
- és sajnálatos módon civil szervezetek nem kapcsolódtak be a fejlesztésekbe, környezetvédelmi akciókban (mint például szemétyűjtés) azonban aktívan részt vesz a civil szervezetek közül a Helyi Polgárőr Egyesület és az Aranyhomok Vadásztársaság.
- Lajosmizse Város Önkormányzata a város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítésére elnyert KEOP pályázatban vállalta, hogy 2013. február 21-ig elkészíti a település Local Agenda 21 (továbbiakban: LA21) Környezeti Fenntarthatósági Programját. Noha a program környezetvédelmi vállalat kapcsán készült el és a benne megfogalmazottak sikeres megvalósítása az érintett helyi társadalmi és gazdasági szereplők részvételével lehetséges csak, az egyik legfontosabb programja a városnak, ami a legszélesebb körben mutatja be a várost és a fejlesztési prioritásokat, jövőbeni lehetőségeket.

5.2 Környezeti jövőkép

A tudomány nem csupán eredmények és kihívások története, hanem gondolkodásmód, hozzáállás és példamutatás is. Útmutató válaszokhoz jó kérdések, a jó kérdésekhez pedig őszinte, felelős, az igazat kutató gondolkodás kell. A Magyar Tudományos Akadémia Köztudományi Stratégiai Programjai az egészet látni kívánó nézőpontból, az egészet szolgáló tudományossággal, az egészhez hozzáadni kívánó szándékkal dolgozzák fel az ország jövőjét meghatározó kérdésköröket, fórumot teremtve a különféle meggyőződések és szakterületek képviselői között zajló méltányos és előítélet-mentes szakmai párbeszédhez.

A hetedik környezetvédelmi cselekvési program – általános uniós környezetvédelmi cselekvési program 2020-ig programot egy hosszú távú jövőkép határoz meg:

„2050-ben jólétben, bolygónk ökológiai korlátait tiszteletben tartva élünk. Jólétünk és egészséges környezetünk egy olyan innovatív és körkörös gazdaságból származik, amelyben

semmi nem megy veszendőbe, és amelyben a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás fenntartható módon folyik, a biodiverzitást pedig társadalmunk ellenálló képességét fokozva védjük, értékeljük és helyreállítjuk. Karbonszegény növekedésünk már régóta független erőforrás-felhasználásunktól, és megszabja a biztonságos és fenntartható globális társadalom ütemét.”

Nincs olyan, akire ne tartoznának manapság a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdések, és aki ne tartozna felelősséggel értük.

Hangsúlyozni kell a helyi sajátosságok előtérbe helyezését, a helyi természeti erőforrások, azok hasznosítási módját és a helyi társadalom környezethez való viszonyát.

A Környezetvédelmi Program megvalósítása szempontjából alapvető a környezetvédelem intézményrendszerének helyi szinten való erősítése. E nélkül veszélybe kerülhet a fenntartható fejlődés elvének gyakorlati érvényesítése, a közérdek védelme, az önkormányzati környezetvédelmi feladatok ellátása. Ennek megfelelően erősíteni kell az önkormányzati környezetvédelmi intézményrendszert.

Szükséges erősíteni a horizontális kapcsolatok rendszerét, szorosabb együttműködésre törekedve a társhatóságokkal, vállalatokkal, oktatási, egészségügyi intézményekkel, civil szervezetekkel és a lakossággal.

A település környezeti jövőképe megalkotásához tehát elengedhetetlen a szorosabb együttműködés megvalósítása. A végső cél, hogy Lajosmizse lakóinak életminősége, komfortérzete jelentősen javuljon az adott ökológiai keretek között. A természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével. A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha a szemléletváltás megalapozásánál a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet ügyeit együtt kezeljük.

Lajosmizse környezeti jövőképeinek főbb ismérvei:

- élhető, rendezett település,
- esztétikus közterületek, közösségi életterek
- a természeti értékek megőrzését és védelmét, fejlesztését szem előtt tartó területfejlesztés, zöld város városkép
- vonzó lehetőségek a turizmus kialakítására,
- prevenció, egészséges életmód,
- a klímaváltozásra való felkészülés jegyében történő innovatív fejlesztések, pályázatok preferálása,
- környezettudatosság általánossá válása.

5.3 A program finanszírozása

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 57. §-a rendelkezik a környezetvédelmi alapról, mely a környezetkímélő gazdasági szerkezet kialakításának ösztönzését, a környezeti ártalmak megelőzését, csökkentését, a bekövetkezett környezeti károk felszámolását - a külön törvényben meghatározott tájrendezést -, továbbá természeti értékek és területek fenntartását, a leghatékonyabb megoldások, továbbá a külön jogszabályban meghatározott tevékenységek

esetén az elérhető legjobb technika ösztönzését, előmozdítását, a társadalom környezeti szemléletének fejlődését, valamint a környezetvédelmi kutatást elősegítő előirányzat.

A Környezetvédelmi Alap az Önkormányzat közigazgatási területén a környezetvédelmi feladatok ellátására szolgáló, elkülönített pénzalap, amely része a költségvetési rendeletnek.

Az Alapból megvalósítandó célok:

1. Levegőtisztaság-védelem (pl. mérések, helyszíni vizsgálatok, környezetvédelmi hatósági feladatok színvonalának javítása, közlekedési légszennyezés csökkentése, adatbázis létesítése, stb.).
2. Hulladékgazdálkodással kapcsolatos megelőzés, tudatformálás; lakosság részére és az oktatási intézményekben szervezett veszélyes hulladékgyűjtési akciók, szelektív hulladékgyűjtés támogatása
3. Országos vagy helyi védelem alatt álló természeti értékek vagy természetvédelmi területek megőrzése, eredeti állapotuk helyreállítása, fenntartása.
4. Zöldterületek védelme, fejlesztése, zöldfelület gazdálkodás, erdők védelme, allergiát okozó növények elleni védekezés, gyomirtás.
5. Fásítás
6. Állatvédelem
7. Vizek védelme: felszíni- és felszín alatti vizek (talajvíz) védelme.
8. Környezetvédelmi szemlélet, oktatás ösztönzése, támogatása. Környezetvédelmi célú szakmai programokon való részvétel.
9. Környezetvédelmi információs rendszer működtetése, fejlesztése, szakirodalom beszerzése.
10. Települési környezetvédelmi program készítése, folyamatos karbantartása.
11. A környezet védelmét szolgáló tervek, tanulmányok készítése.
12. Egyéb, a környezet védelmét elősegítő tevékenység.
13. Évente egy alkalommal a környezetvédelemben kiemelkedő szerepet vállaló civil szervezetek, magánszemélyek részére támogatás.

6. Célkitűzés

6.1 A 2016-2020 közötti időszakra kitűzött célok feltárása- Stratégia

A NKP átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

Stratégiai céljai:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

A környezetügy átfogó felelőssége, hogy feladatai magas színvonalú ellátásával segítse elő az ország társadalmi-gazdasági fejlődését, ugyanakkor tudatosan lépjen fel a társadalmi és környezeti értékek rombolása ellen és hatékonyan közreműködjön a környezeti szemléletformálásban.

A célok elérése érdekében széleskörű társadalmi és önkormányzati összefogásnak kell megvalósulnia. Az önkormányzat feladata például a közterületek tisztántartása, de mindenki közös feladata kell, hogy legyen az utcák, terek és parkok tisztaságának megőrzése. Az önkormányzat megteremtette a szelektív hulladékgyűjtés feltételeit, de közös feladat, hogy mindenki éljen ezzel a lehetőséggel.

A közlekedés ésszerű, környezeti szempontokat is figyelembe vevő szervezés önkormányzati feladat, de közösen kell megfontolni, hogy valóban érdemes-e nap, mint nap személyautóval közlekedni. A közüzemi ivóvízellátás és a szennyvíztisztítás üzemeltetése szintén önkormányzati feladat, de közös feladat a víztakarékosabb életmód csakúgy, mint az energiatakarékosság. A magánemberek életében is elterjedő környezettudatosság vezethet ahhoz, hogy egészségesebb környezet, élhetőbb város szülessen.

A program jövőképeként szerves része ezért, hogy a magánszemélyek környezettudatosságának növekedésére is számít a városi önkormányzat, az egyes intézmények, gazdálkodó és civil szervezetek aktivitása mellett.

A 2014-2020 közötti időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatairól és a megyei jogú városok önkormányzati tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról, valamint a 2014-2020 közötti források területi koordinációjának kereteiről szóló 1115/2013. (III. 8.) Korm. határozat módosításáról szóló 1831/2013. (XI. 14.) Korm. határozatban rögzítésre került, hogy Bács-Kiskun megye mintegy 35,8 milliárd forintos fejlesztési forrással, a Bács-Kiskun megye, Kecskeméti Kistérség mintegy 2,48 milliárdos fejlesztéseket támogató forrással számolhat. Ezeken a forrásokon felül lesznek különböző ágazati források is.

2013. december 04. napján a Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára Dísztermében Vállalkozói Fórum keretében kaptak tájékoztatást Lajosmizse és Felsőlajos települések vállalkozói a 2014-2020. tervezési időszak előkészítő munkálatainak aktualitásairól, a teendőkről.

A 2014-2020. közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására irányuló programozási dokumentumok tervezésével kapcsolatos aktuális feladatokról szóló 1322/2013. (VI. 12.) Korm. határozat 1. mellékletében rögzítésre került az operatív programok további tervezése során alkalmazandó indikatív forrásallokáció. Az itt feltüntetett operatív programok mentén végiggondolva az alábbi táblázatban feltüntetett fejlesztési tervek kerültek feltöltésre a Megyei Önkormányzat 2014-2020. fejlesztési adatbázisába.

18. táblázat: Fejlesztési elképzelések a 2014-2020. időszakra

1.	Lajosmizsei iparterület fejlesztése	Iparterületek közműellátásának biztosítása, úthálózat kialakítása. Meglévő iparterület ipari parkká fejlesztése. Egységesítésre irányuló vállalkozásfejlesztés.
2.	Komplex turisztikai fejlesztés Lajosmizsén	- A meglévő turisztikai attrakciók (pl.: Puszta Templom, Katolikus és Református Templom, Helytörténeti Múzeum) feltárása, állagmegóvása, megközelíthetőségek biztosítása, környezetük rendezése Lajosmizsén és mikrotérségében. - Kerékpárút-hálózat kiépítése a település különböző pontjain lévő helyszínek megközelíthetősége érdekében. - Lovasturizmus fejlesztése: lovaglótúraút hálózathoz való kapcsolódás. - Kiadvány készítése a településen lévő turisztikai attrakciók bemutatása céljából. Falusi turizmus fellendítése, fesztiválok szervezése, tourinform iroda létesítése: komplex turisztikai szolgáltatás kialakítása céljából.
3.	Helyi termékek piacra juttatásának elősegítése Lajosmizsén és Felsőlajoson	- Piac, termelői piac és vásártér infrastrukturális fejlesztése. - Pavilonok felállítása, árusítóasztalok beszerzése, megfelelő árusító tér kialakítása, területek megközelítését szolgáló területek fejlesztése. - Saját márkajelzés, helyi termelői bolt létesítése, inkubátorház létrehozása.
4.	Bölcsődei kapacitásbővítés	A Lajosmizsén meglévő bölcsőde továbbfejlesztése (eszközfejlesztés). Bölcsődei férőhelyek kialakítása a település más részén lévő középületek funkcióváltásával.
5.	Meserét Óvoda korszerűsítése Lajosmizsén	- A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde székhelyintézményének és tagintézményeinek korszerűsítése, energetikai fejlesztése. Épületek hőszigetelése, nyílászárók cseréje, oktatási eszközök fejlesztése, csoportszobák belső felújítása. - Infrastruktúrafejlesztés: fűtés és melegvíz-ellátó rendszer cseréje, információtechnikai fejlesztés.
6.	Fekete István Általános Iskola korszerűsítése Lajosmizsén	- Az általános iskola tantermeinek felújítása (burkolatok cseréje). - A tanítási eszközállomány korszerűsítése: tantermek felszereléseinek cseréje (padok, táblák). - Tornaterem kialakítás, gyógytorna-terem kialakítása. - Számítástechnikai oktatás eszközrendszerének fejlesztése. - Sportpályák burkolatának felújítása.
7.	A lajosmizsei Egészségház komplex infrastruktúra-fejlesztése	- Egészségügyi alapellátás és járóbeteg ellátás eszközfejlesztése, intézmény infrastruktúra-fejlesztése. - Intézményi gépjármű cseréje. - Intézményi információtechnikai fejlesztés

8.	Esélyteremtő programoknak helyet adó épület felújítása	Lajosmizsén az Önkormányzat tulajdonában lévő épület esélyegyenlőséget biztosító funkció-átalakítása. Épület energetikai fejlesztése, belső átalakítás az esélyegyenlőségi foglalkozások, programok biztosítása érdekében.
9.	Egészséges élet feltételeit biztosító közösségi terek kialakítása, fejlesztése	- A Lajosmizse központjában lévő, országosan védett szikes tó körül futópálya kiépítése, a tó környezetében lévő zöldterület funkcióbővítése: szabadidő központ kialakítása (sportolási lehetőségeknek, rendezvényeknek teret adó területek rendezése). - Országosan védett szikes tó körül tanösvény kialakítása a homokhátság élővilágának bemutatása céljából.
10.	Lajosmizse központjának komplex fejlesztése	- Városház tér és Szabadság tér funkcióinak összekötése területrendezések és infrastruktúra-fejlesztés révén a kulturális és országos, valamint helyi védett területek megóvása mellett. - Közösségi és rekreációs területek kialakítása.
11.	Közbiztonság növelését szolgáló fejlesztés Lajosmizsén	- Meglévő térfigyelő-rendszer fejlesztése, bővítése Lajosmizse területén. - Új, korszerű kamerák kihelyezése közterületekre a magán és közterületek és azokon lévő értékek megóvása érdekében.
12.	Barnamezős terület rehabilitációja Lajosmizse központjában	A Lajosmizse központjában (Óvodától 50 méterre, Városházától 100 méterre) lévő felhagyott iparterület rehabilitációja a terület Önkormányzat általi megvásárlásával és új funkciókkal való megújítás révén, mely a meglévő lakópark bővítésével és zöldfelület növelésével történik.
13.	Országos és helyi jelentőségű védett természeti területek közfunkcióval való ellátása	A település központjában és annak külterületi részein lévő helyi és országos jelentőségű természetvédelmi területek és értékek állapotának megóvása a területek rendezésével. Városi környezet javítása a közterületek rendezésével.
14.	Szemléletformálás a hulladékgazdálkodás területén Lajosmizsén	- Lakossági szemléletformáló mintaprojekt bemutatása, melynek szerves részét képi a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás részét képző szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése. - Az Önkormányzat és Intézményei aktív közreműködésével óvodai és iskolai szemléletformáló mintaprojekt kidolgozása, megvalósítása. - Zöldhulladék gyűjtési és kezelési program elkészítése, bevezetése települési szinten (közterületi és lakossági zöldhulladék-kezelés tekintetében)
15.	Belterületi közúthálózat fejlesztése Lajosmizsén	Lajosmizse kül- és belterületén lévő közúthálózat felújítása. A szennyvízhálózat kiépítésével érintett és még burkolat nélküli utak szilárd burkolattal való ellátása.
16.	A civil szervezetek és a lakosság, valamint a közintézmények közötti kapcsolatok erősítése	Lajosmizse város területén a jelenleg működő és az új civil szerveződések működésének segítése, összekapcsolása a települési intézményhálózattal és a lakossággal.
17.	Mélyszegénységben élők felzárkóztatása, környezetük infrastrukturális fejlesztése Lajosmizsén	- A Lajosmizsén mélyszegénységben élő romák felzárkóztatása, szegregált élethelyzetek megszüntetését segítő infrastrukturális fejlesztés révén. A településrész közművel való ellátása (ivóvízhálózat, szennyvízhálózat, gázhálózat kiépítése). - A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok

		felzárkóztatása.
18.	Közigazgatás fejlesztése Lajosmizsén	A közigazgatás személyi állományának fejlesztése a hatékonyság növelése érdekében. A közigazgatási szolgáltatások fejlesztése a lakossági megelégedettség maximális elérése érdekében.
19.	Mezőgazdasági innováció Lajosmizsén	- A tudásátadás elősegítése, tájékoztatási lehetőség szélesebb körű alkalmazása. - Vízgazdálkodás, területhasznosítás jó gyakorlatának kidolgozása a homokhátság területén belül Lajosmizse térségére vonatkozóan. Vízháztartási problémák kiküszöbölése. - Állattartás épületeinek korszerűsítése mind technológiai, mind energetikai szempontból. - A mezőgazdasági termelés gép és eszközállományának korszerűsítése.

(Forrás: 2013.12.19-i testületi előterjesztés)

AKCIÓTERV

Ssz.	Projektjavaslat megnevezése	Projektjavaslat bemutatása	Projekt becsült költsége	Megvalósítás tervezett ideje (év)	Kapcsolódó Operatív Program, egyéb forrás
1	A civil szervezetek és a lakosság, valamint a közintézmények közötti kapcsolatok erősítése	Lajosmizse város területén a jelenleg működő és az új civil szervezetek működésének segítése, összekapcsolása a települési intézményhálózattal és a lakossággal	10 millió Ft	2018-2020	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
2	A lajosmizsei Egészség ház komplex infrastruktúra-fejlesztése	Egészségügyi alapellátás és járóbeteg ellátás eszközfejlesztése, intézmény infrastruktúra-fejlesztése. Intézményi gépjármű cseréje. Intézményi információtechnikai fejlesztés. Energetikai korszerűsítés (fűtőkorszerűsítés, kazáncsere, megújuló energia).	220 millió Ft	2016-2020	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program
3	A szociális gazdaság lehetőségeinek feltárása Lajosmizsén	A szociális gazdaság lehetőségeinek feltárása Lajosmizsén	nem ismert	2015-2020	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
4	Barnamezős terület rehabilitációja Lajosmizse központjában	A Lajosmizse központjában (Óvodától 50 méterre, Városházától 100 méterre) lévő felhagyott iparterület rehabilitációja a terület Önkormányzat általi megvásárlásával és új funkciókkal való megújítás révén, mely a	250 millió Ft	2018-2020	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

		meglévő lakópark bővítésével és zöldfelület növelésével történik.			
5	Belterületi közúthálózat fejlesztése Lajosmizsén	Lajosmizse kül- és belterületén lévő közúthálózat felújítása. A szennyvízhálózat kiépítésével érintett és még burkolat nélküli utak szilárd burkolattal való ellátása.	800 millió Ft	2016-2020	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program, hazai forrás
6	Bölcstödei kapacitásbővítés	A Lajosmizsén meglévő bölcsőde továbbfejlesztése (eszközfejlesztés). Bölcsődei férőhelyek kialakítása a település más részén lévő középületek funkcióváltásával.	300 millió Ft	2018-2020	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
7	Civil Központ létrehozása	Tudásközpont, innovációs központ, EU pont, inkubátorház létrehozása. Partnerek: civil szervezetek, vállalkozások	40 millió Ft	2015-2020	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
8	Egészséges élet feltételeit biztosító közösségi terek kialakítása, fejlesztése	A Lajosmizse központjában lévő, országosan védett szikes tó körül futópálya kiépítése, a tó környezetében lévő zöldterület funkcióbővítése: szabadidő központ kialakítása (sportolási lehetőségeknek, rendezvényeknek teret adó területek rendezése). Országosan védett szikes tó körül tanösvény kialakítása a homokhátság élővilágának bemutatása céljából.	300 millió Ft	2015-2016	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
9	Esélyteremtő programoknak helyet adó épület felújítás	Lajosmizsén az Önkormányzat tulajdonában lévő épület esélyegyenlőséget biztosító funkció átalakítása. Épület energetikai fejlesztése, belső átalakítás az esélyegyenlőségi foglalkozások, programok biztosítása érdekében.	50 millió Ft	2017-2020	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
10	Fekete István Általános Iskola korszerűsítése Lajosmizsén	Az általános iskola tantermeinek felújítása (burkolatok cseréje). A tanítási eszközállomány korszerűsítése: tantermek felszereléseinek cseréje (padok, táblák). Tornaterem kialakítás, gyógytornaterem kialakítása. Számítástechnikai oktatás eszközrendszerének fejlesztése. Sportpályák burkolatának felújítása.	400 millió Ft	2015-2020	Hazai forrás
11	Felnőttképzések, átképzések	Felnőttképzések, átképzések a munkanélküliség csökkentése érdekében.	60 millió Ft	2015-2020	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

12	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek programja	Korai fejlesztés, prevenció, enyhén értelmi fogyatékos gyerekek speciális iskolai képzése	50 millió Ft	2015-2020	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
13	Helyi termékek piacra juttatásának elősegítése Lajosmizsén és Felsőlajoson	Piac, termelői piac és vásártér infrastrukturális fejlesztése. Pavilonok felállítása, árusítóasztalok beszerzése, megfelelő árusító tér kialakítása, területek megközelítését szolgáló területek fejlesztése. Saját márkajelzés, helyi termelői bolt létesítése, inkubátorház létrehozása.	200 millió Ft	2015	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, Vidékfejlesztési Program, hazai forrás
14	Feldolgozó üzemek létesítése	Húsfeldolgozó üzem létesítése Lajosmizsén	500 millió Ft	2015-2020	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program, Vidékfejlesztési Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
15	Időseket támogató szociális alapszolgáltatások erősítése, otthoni környezetben, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése, idősgondozó ház kialakítása	Időseket támogató szociális alapszolgáltatások erősítése, otthoni környezetben, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése, idősgondozó ház kialakítása	70 millió Ft	2015-2020	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
16	Iskolai kapacitásbővítés	A tervezett 9 osztályos általános iskolai oktatás biztosításához szükséges kapacitásbővítés, új iskola épület létrehozásával	500 millió Ft	2015-2020	Hazai forrás
17	Ivóvízhálózat bővítése	Elavult gerincvezeték cseréje, ivóvízhálózattal el nem látott területeken a gerincvezeték kiépítése.	80 millió Ft -90 millió Ft	2015-2020	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program
18	Ivóvíz minőségének javítása	Ivóvíz minőségének javítása az azbeszt-cement csőhálózat cseréjével.	200 millió Ft	2015-2020	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program
19	Klábertelepi út szilárd burkolattal való ellátása, felújítása	Klábertelepi út szilárd burkolattal való ellátása, felújítása. A fejlesztés kockázata: a vasúti átjáró miatti tulajdonjogi és beruházási költségek idő- és forrásigénye a megvalósítást a tervezettekhez képest hátráltathatja.	80 millió Ft	2015-2020	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program, hazai forrás

20	Komplex turisztikai fejlesztés Lajosmizsén	A meglévő turisztikai attrakciók (pl.: Puszta Templom, Katolikus és Református Templom, Helytörténeti Múzeum) feltárása, állagmegóvása, megközelíthetőségek biztosítása, környezetük rendezése Lajosmizsén és mikrotérségében. Kerékpárút-hálózat kiépítése a település különböző pontjain lévő helyszínek megközelíthetősége érdekében. Lovas turizmus fejlesztése: lovaglótúraút hálózathoz való kapcsolódás. Kiadvány készítése a településen lévő turisztikai attrakciók bemutatása céljából. Falusi turizmus fellendítése, fesztiválok szervezése, Tourinform iroda létesítése: komplex turisztikai szolgáltatás kiajánlása céljából.	300 millió Ft	2015-2016	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program, Vidékfejlesztési Program
21	Közbiztonság növelését szolgáló fejlesztés Lajosmizsén	Meglévő térfigyelő rendszer fejlesztése, bővítése Lajosmizse területén. Új, korszerű kamerák kihelyezése közterületekre a magán és közterületek és azokon lévő értékek megóvása érdekében.	50 millió Ft	2016-2018	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
22	Közművesített építési telkek kialakítása, fiatalok letelepedésének támogatása	Közművesített építési telkek kialakítása, fiatalok letelepedésének támogatása	100 millió Ft	2015-2020	önerő
23	Központi parkok, közterületek és játszótérek rehabilitációja, felújítása	Központi parkok, közterületek rehabilitációja, felújítása. Meglévő játszótér fejlesztése, bővítése a biztonsági előírásoknak megfelelően (Szabadság tér). Új játszótér létesítése a biztonsági előírásoknak megfelelően (Radnóti tér, Béke u.).	150 millió Ft	2015-2020	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, hazai forrás
24	Külterületi összekötő dűlőutak szilárd burkolatú úttá való fejlesztése	Külterületi összekötő dűlőutak szilárd burkolatú úttá való fejlesztése	800 millió Ft	2015-2020	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program, hazai forrás
25	Lajosmizse belvízvédelmi rendszerének fejlesztése	Belterületi csapadékvízvezető rendszer felújítása, kiépítése	100 millió Ft	2018-2020	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
26	Lajosmizsei iparterület fejlesztése	Iparterületek közműellátásának biztosítása, úthálózat kialakítása. Meglévő iparterület ipari parkká fejlesztése. Egységesítésre irányuló vállalkozásfejlesztés.	820 millió Ft	2017-2018	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program

27	Lajosmizse központjának komplex fejlesztése	Városház tér és Szabadság tér funkcióinak összekötése területrendezések és infrastruktúra-fejlesztés révén a kulturális és országos, valamint helyi védett területek megóvása mellett. Közösségi és rekreációs területek kialakítása.	250 millió Ft	2015-2016	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program, Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
28	Lajosmizse Város csatornahálózatának további bővítése	Csatornahálózattal el nem látott területeken gerincvezeték kiépítése.	350 millió Ft	2015-2020	Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program
29	Meglévő bel- és külterületi kerékpárút-hálózat felújítás. Új kerékpárút-hálózat építése Csemő (Pest megye) és Kerekegyháza irányába	Belterületen meglévő kerékpárút-hálózat felújítása, a Felsőlajosra vezető szakasz felújítása. Új kerékpárút-hálózat építése Csemő és Kerekegyháza irányába, a Kecskemét felé vezető kerékpárút folytatása.	210 millió Ft	2015-2020	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program pályázata, hazai forrás
30	Mélyszegénységben élők felzárkóztatása, környezetük infrastrukturális fejlesztése Lajosmizsén	A Lajosmizsén mélyszegénységben élő romák felzárkóztatása, szegregált élethelyzetek megszüntetését segítő infrastrukturális fejlesztés révén. A településrész közművel való ellátása (ivóvízhálózat, szennyvízhálózat, gázhálózat kiépítése). A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása.	100 millió Ft	2017-2020	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
31	Meserét Óvoda korszerűsítése Lajosmizsén	A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde székhelyintézményének és tagintézményeinek korszerűsítése, energetikai fejlesztése. Épületek hőszigetelése, nyílászárók cseréje, oktatási eszközök fejlesztése, csoportszobák belső felújítása. Infrastruktúrafejlesztés: fűtés és melegvíz-ellátó rendszer cseréje, információtechnikai fejlesztés.	350 millió Ft	2015-2017	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
32	Mezőgazdasági úthálózat fejlesztés	Mezőgazdasági utak fejlesztése külterületen, valamint a földutak karbantartásához szükséges eszközök beszerzése	50 millió Ft	2015-2017	Vidékfejlesztési Program
33	Mozi és színházterem komplex korszerűsítése, felújítása	Elavult fény és hangtechnika cseréje, új székek beszerzése, burkolatok cseréje, fényreklám beszerzése.	100 millió Ft	2015-2020	Hazai forrás
34	Napkollektorok, napcellák felszerelése	Napkollektorok, napcellák felszerelése	200 millió Ft	2015-2020	Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program

35	Országos és helyi jelentőségű védett természeti területek közfunkcióval való ellátása	A település központjában és annak külterületi részein lévő helyi és országos jelentőségű természetvédelmi területek és értékek állapotának megóvása a területek rendezésével. Városi környezet javítása a közterületek rendezésével.	100 millió Ft	2017-2018	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, Vidékfejlesztési Program
36	Önkormányzati fenntartású konyha felújítása, kapacitásbővítés	Meglévő konyha bővítése, átalakítása, új férőhelyek kialakítása, a már működő ellátások infrastrukturális fejlesztése. Nagykonyhai eszközök beszerzése, a konyhai eszközállomány kapacitásbővítése.	60 millió Ft	2015-2016	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
37	Parkolók építése (főút mellett, önkormányzati intézmények vonzáskörzetében)	Parkolók építése a főút mellett, valamint az önkormányzati intézmények vonzáskörzetében	50 millió Ft	2015-2020	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program pályázatai komplex településfejlesztési program keretében
38	Régi tűzoltószertár felújítása és új funkcióval való hasznosítása	Városközponti ingatlanon a hátsó épület eldózerolása, a terület új funkcióval való ellátása.	20 millió Ft	2015-2020	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program, hazai forrás
39	Rekreációs és rehabilitációs központ létesítése	Rekreációs és rehabilitációs központ létesítése Lajosmizsén.	50 millió Ft	2015-2020	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
40	Szemléletformálás a hulladékgazdálkodás területén Lajosmizsén	Lakossági szemléletformáló mintaprojekt bemutatása, melynek szerves részét képezi a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás részét képező szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése. Az Önkormányzat és Intézményei aktív közreműködésével óvodai és iskolai szemléletformáló mintaprojekt kidolgozása, megvalósítása. Zöldhulladék gyűjtési és kezelési program elkészítése, bevezetése települési szinten (közterületi és lakossági zöldhulladék-kezelés tekintetében).	20 millió Ft	2015-2020	Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program, Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
41	Tanuszoda építése	Tanuszoda építése Lajosmizsén.	300 millió Ft	2015-2020	Hazai forrás
42	Természetes vízgyűjtőhelyek funkciójának visszaállítása	Csapadékvíz locsolásra való hasznosítása a mezőgazdasági területeken.	20 millió Ft	2015-2020	Vidékfejlesztési Program, Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program
43	Új sportcsarnok építése	Új sportcsarnok építése Lajosmizse	700 millió Ft	2015-2020	Hazai forrás

6.2 A célok megalapozása (SWOT- analízis)

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Társadalmi	- a betelepülők számára kedvező feltételek biztosítása - értékes történelmi múlt - szolgáltatások biztosítása - korszerű művelődési ház és könyvtár, élénk kulturális élet - óvodai férőhelyet meghaladó óvodások száma - megoldott alap-és járóbeteg egészségügyi ellátás - megoldott általános iskolai képzés	- stagnáló népességszám - a tanyasi lakónépesség magas aránya - megélhetési problémákkal küzdők számának növekedése, - segélyezésre szorulóknak növekvő száma - munkahelyteremtési problémák - szórakozási lehetőségek nem megfelelő száma - kedvezőtlen közbiztonság
Környezeti	- környezeti elemek kielégítő állapota - a sok forgalomlassító közlekedési lámpa és a megépült elkerülő út miatt kisebb tranzitforgalom - belterületi utak szinte mindegyike szilárd burkolatú - ipari eredetű szennyezés nem jellemző - a szennyvíztelep jól látja el funkcióját -gázbekötések aránya magas, ezért a tüzelésből eredő légszennyezés kismértékű - kommunális és szelektív hulladékszállítás lehetősége, korszerű hulladékgazdálkodási rendszer rendelkezésre állása, bezárt települési hulladéklerakó rekultivációja megvalósult -környezetvédelmi, köztisztasági és hulladékrendelet megléte	- kevés adat áll rendelkezésre a környezeti elemek állapotáról - nincs környezetvédelmi civil szervezet - lakossági érdektelenség a környezet-és természetvédelem egyes kérdéseiben - avarégetésből származó levegőszennyezés - a megújuló energiák használata elenyésző, - csapadékvíz elvezető árkok állapota, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges - a terület természetes növénytakarója már csak foltokban jelenik meg, erősen degradálódott állapotban - a város természeti értékeinek bemutatása hiányos, - az Iskola-tó hasznosítása
Gazdasági	- a közlekedésből származó előnyök, első rendű főközlekedési utakkal és autópályákkal való kapcsolat - a település földrajzi elhelyezkedéséből származó előnyök, - az infrastrukturális ellátottság- víz, gáz, villamos energiaellátás megfelelő - kerékpárút-hálózat kiépítettsége - magas a vállalati sűrűség - a mezőgazdasági termelés hagyományai - a gyümölcsstermesztés magas színvonala - falugazdász működése - kedvező földrajzi helyzet a kereskedelmi és ipari tevékenységek megtelepedésére - az ipari tevékenységek széles köre - szolgáltatások tekintetében mikro-körzetközponti szerep - gasztronómiai települési sajátosságok - az alföldi táj, mint turisztikai vonzerő - turisztikai érdeklődésre számot tartó programok (tanyasi életforma, lovas programok, vadászat)	- települési marketing rendszer hiánya - kisméretű, alacsony felszereltségű, versenyképeségű gazdaságok - lakóterületen belül kisipari jellegű üzemek - az idegenforgalom szervezetszervezésének alacsony szintje, turisztikai marketing hiánya - meglévő szálláshelyeken eltöltött alacsony átlagos tartózkodási idő - kisvárosi funkcióhiányok (parkolók, közösségi terek hiánya)

	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Társadalmi	- a város népességmegtartó erejének növelése - az esélyegyenlőség elvének optimális megvalósítása, fokozott figyelemmel a különböző társadalmi csoportok megfelelő integrációjára - új civil szervezetek alakulása, lakossági összefogás - kulturális élet fellendítése, szakképzés, munkahelyteremtés támogatása - fiatalok képzése a helyi, térségi igényeknek megfelelően - szórakozási lehetőségek bővítése - szorosabb összefogás a rendvédelmi (rendőrség, polgárőrség) szervekkel, közterület felügyelet hatékonysága - a lakosság környezettudatosságának növelése	- népességfogyás - a település elöregedése - lokálpatriotizmus háttérbe szorulása - társadalmi elidegenedés - hagyományörzés háttérbe szorulása - életszínvonal romlása - lakosok eladósodása - roma nemzetiségű lakosok társadalmi integrációjának problémája - az előítéletek felerősödése - fiatalok, értelmiségek elvándorlása - a környezetvédelem elveivel összhangban álló életmódra való igény csökkenése
Környezeti	- csatornázás-fejlesztési beruházás - külső források (EU, hazai) bevonása a környezet-és természetvédelmi fejlesztésekbe, sikeres pályázatok - környezetvédelmi civil szervezet létrehozása - természeti és táji adottságok turisztikai szempontú érvényesítése - védett természeti területek és értékek fejlesztése - Iskola-tó hasznosítása - megújuló energiaforrások növekvő aránya, alkalmazása - magasabb fokú környezeti nevelés az óvodában (zöldóvoda) és iskolában - a lakosság pozitív hozzáállása a szelektív hulladékgyűjtéshez - fenntartható fejlődést támogató, figyelemfelhívó rendezvények - hulladékgyűjtő udvar kialakítása - virágültetési, városszépítő akciók - zöldfelület fejlesztés - településszintű környezetvédelmi akciók (hulladékgyűjtés, parlagfűmentesítés) - veszélyes hulladékok évi egyszeri ingyenes begyűjtése	- erőforráskészletek csökkenése - környezeti káresemények kockázata - természeti értékek pusztulása - vízbázisok elszennyeződése - a tájgondozás hiánya - légszennyezettség növekedése - felszín alatti vizek szennyezettségének növekedése - levegő allergén pollenmennyiségének növekedése - a lakosság nem aktív a környezetvédelmi tevékenységekben, partnerség hiánya - illegális hulladék-elhelyezések növekedése - globális éghajlatváltozás miatt bekövetkező haváriák: belvíz, aszály - biológiai inaktív területek arányának növekedése tovább veszélyezteti az élővilágot
Gazdasági	- külső források (EU, hazai) bevonása a gazdasági fejlesztésekbe - új, korszerű, környezetet kevésbé károsító energiaforrások racionális	- munkanélküliség növekedése - a gazdasági válság hatása sokáig érezhető - hosszú távú finanszírozási

	felhasználása - turizmus fejlesztése - közlekedés fejlesztése - új munkahelyek teremtése - háztáji termékek piaci pozíciójának erősödése - szakképzett munkaerő rendelkezésre állása - közutak, kerékpárutak felújítása, parkolók, járdák kialakítása külső források bevonása	problémák - a pályázati önerő előteremtésének egyre nagyobb nehézségei - területi különbségek fokozódása - vállalkozási önerő hiánya - mezőgazdaság háttérbe szorulása
--	---	--

(Forrás: Lajosmizse Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programja)

6.3 Zöld város projekt

A Széchenyi 2020 keretében megjelent a „Zöld város kialakítása” című (TOP-2.1.2-15 kódszámú) felhívás.

Az intézkedés elsősorban olyan infrastruktúra-fejlesztéseket támogat, amelyek javítják a települések általános környezeti állapotát, segítik a település fenntartható fejlődési pályára állítását, a beruházások során olyan technológiák, módszerek kerülnek alkalmazásra, amelyek környezet- és természetvédő módon biztosítják a megépített infrastruktúra és a település működését, elősegítik a fenntartható fejlődést, a település 314/2012. (IX. 8.) Korm. rendelet szerint kidolgozott Településfejlesztési Konceptiójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megfelelően, továbbá hozzájárulnak a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) gazdaságfejlesztési céljaihoz, ezzel pedig a települések lakosságának megtartásához. A gazdasági szereplőket célzó, a vonzó üzleti környezetet biztosító, a városok térségi gazdasági központi szerepét erősítő, a helyi gazdaságot ösztönző beruházások vonatkozásában cél a kijelölt akcióterületen található zöldfelületek és a hozzájuk kapcsolódó önkormányzati tulajdonban lévő, sokszor használaton kívüli, de akár jövedelemtermelésre alkalmas infrastruktúraelemek megújítása.

A fejlesztések eredményeként cél az önkormányzat és a helyi vállalkozások hosszú távú együttműködése, a köz- és a magánszektor szereplői által tervezett fejlesztések összehangolása, amely a városi környezet megújításán túl a gazdaság fejlődését, a foglalkoztatás bővülését is eredményezheti.

A fejlesztések megvalósítása során elsődleges tekintettel kell lenni a városi közterületek környezettudatos, család- és klímabarát megújítására, azaz arra, hogy a beavatkozások területe alkalmas legyen a családok és a fiatalok számára szabadidejük hasznos eltöltéséhez, mindeközben a fejlesztések a környezeti fenntarthatóság követelményeit szolgálják, a városi zöld környezet megteremtéséhez, ezek gazdaságos fenntartásához járuljanak hozzá.

Jelen Felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására a városi jogállású települések helyi önkormányzatai (GFO 321) jogosultak.

A Felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg teljes költség alapon a TOP beavatkozási területén: 43 246 millió Ft.

A “Zöld Város” az a város, mely a természet ingyenes szolgáltatásait élvezve óriási gazdasági és társadalmi nyereségekre tesz szert.

Hogyan éri el mindezt?

A ránehezedő gazdasági és szociális terheket a területei ökológiai folyamatainak és természeti rendszereinek visszaállításával enyhíti.

És pontosan milyen előnyöket is jelent ez a város számára?

Egy ilyen város versenyképessége, vonzereje és ingatlanainak értéke-forgalomképessége emelkedik a fenntarthatóan kialakított szabadtereknek, zöldfelületeknek köszönhetően.

A Zöld Várossá válás alappillérei

1. Településeinket vissza kell kapcsolni a körülöttük működő ökoszisztémába

Az egyre egyenetlenebbül hulló csapadék a területen visszatartva a vízciklus szerinti helyére, a talajba juttatható, ahol megtisztulva jut a talajvízbe és egyben elteti a talaj flóráját és faunáját – így a talaj táperezét és tápanyagciklusát is optimumon tartja. A természetszerűen telepített főleg honos növényzet gyökerei felszívják a vizet és a tápanyagokat, eltetik környezetüket, árnyékot, védelmet adnak és egyben párologtatnak – így a városklímát hűtve csábítják a legforróbb kánikulában is a szabadba a lakókat, dolgozókat.

2. Fenntarthatóságra való törekvés

Igazán fenntartható, azaz emberi energia bevitele nélkül működő rendszerek nincsenek, csak és kizárólag a természeti rendszerek. Amennyiben ezeket a rendszereket a város adottságaihoz

igazítva visszaépítjük, azaz visszakapcsolódunk a nagy ökoszisztémába, olyan ingyenes szolgáltatásokban részesülünk, mely a legnagyobb mértékben kielégíti az emberi/szociális igényeket. Az alapelv tehát a fenntarthatósági témák gazdasági- szociális-környezeti együtteséből a környezeti szempontok erősítése.

3. Integráltság

Az ökoszisztémában működő vegetáció komplex módon javíthat helyzetünkön. Például árnyékolási és ezzel légkondicionálási költség csökkentési céllal a déli épületoldalra ültetett lombhullató facsoport az árnyékoláson túl párologtatásával klímatiszál, azaz hűt. Szén-dioxidot köt meg és oxigént termel, lassítja a lehulló záporvizet, így eróziót gátol. Por és mérges gáz megkötésével tisztítja a levegőt, zajt csökkent, esztétikai élményt nyújt, megnyugtat és pszichés örömet okoz. Ezen komplex hatásokat tehát együttesen, integráltan kell figyelembe venni, koordinálva a város elvárásait az ökológiai lehetőségek figyelembe vételével.

4. Interdiszciplinaritás

Minthogy az igazi zöld sok szerteágazó területen fejti ki hatását, a tervezési, kivitelezési és gondozási feladatok során interdiszciplináris megközelítésre van szükség. A tervező csapatba tájépítész és kertészmérnökök mellett az adott projektben érintett speciális tudományterületek szakértői is meghívást kapnak. Sőt, érdemes a majdani szabadter használóit, a lakókat, dolgozókat is bevonni a tervezés, kivitelezés és gondozás folyamatába.

/Forrás: <http://www.green-city.hu/alapelvek/>

Lajosmizse részvétele a „Zöld Város” projektben

2008-ban Farkas Gábor építész elkészítette és a Képviselő-testület jóváhagyta a Városmizse központ (Mizsei utca, Dózsa György út, Ceglédi út és Május 1. utca közötti terület) rendezési tervét, majd 2015. évben az Iskola-tó vázlattervét. E tervek által meglévő információk és a pályázati felhívás alapján összeállítottunk egy listát, mely a pályázat alapján megvalósítható fejlesztési elképzeléseket tartalmazza az Iskola-tó, a Városház tér, a Központi Park, az 5. számú főút melletti területek, a Piac tér és a Ceglédi út vonatkozásában:

I. Városmizse központ

1. Iskola-tó (Farkas Gábor 2015. évi terve alapján)

- ✦ Séta- és kerékpárút építése
- ✦ Tanösvény kialakítása
- ✦ Kandeláberes közvilágítás a tó körül
- ✦ Ivókút kialakítása vízleakóval
- ✦ Vízi színpad és rendezvényter kialakítása
- ✦ Játszóter kialakítása, játszószerzők telepítése
- ✦ Sportter, utcai kosárlabda pálya kialakítása
- ✦ Kilátó építése és környezetének térburkolása

- ✦ Kültéri fitness eszközök beszerzése és elhelyezése
- ✦ Kerti padok beszerzése és elhelyezése
- ✦ Május 1 utca merőleges csatlakozása a Mizsei utcára, zúzott köves út kialakítása
- ✦ Növénytelepítés, faültetés és füvesítés a tó körül
- ✦ Járda és kerékpárút a Mizsei utcán

2. Városház tér, Sétáló utca, Régi Városháza udvara és Attila utca fejlesztése, felújítása

- ✦ Térburkolás
- ✦ Közvilágítás kiépítése
- ✦ Növénytelepítés
- ✦ Parkolók és gyalogátkelő helyek kialakítása
- ✦ Csapadékvíz elvezetés

3. Központi Park felújítása

- ✦ Járdák, térburkolatok kialakítása, felújítása
- ✦ Kerti padok beszerzése és elhelyezése
- ✦ Növénytelepítés, faültetés, füvesítés
- ✦ Kerékpárút felújítása

4. Az 5. számú főút melletti városközponti területek fejlesztése (az út széle és a járda közötti terület)

Páros oldalon a Wesselényi utcától a Kazinczy utcáig terjedő szakasz

Páratlan oldalon a Deák Ferenc utcától a Bajza utcáig

Amennyiben a pályázat pénzügyi keretei lehetővé teszik, célszerű lenne a fejlesztést a páros oldalon az Árpád utcáig, a páratlan oldalon a Hunyadi utcáig megvalósítani.

- ✦ Kerékpárút felújítása
- ✦ Leállósáv felújítása
- ✦ Csapadékvíz elvezetés
- ✦ Növénytelepítés
- ✦ Dísfák ültetése
- ✦ Buszvárók építése, környezetük rendezése

II. Piac tér és a hozzá vezető Szent Lajos utca felújítása

5. Szent Lajos utca

- ✦ Az utca páros oldalán járda építése kiegészítő kerékpárút sávval
- ✦ Növénytelepítés, egységes fasor telepítése, füvesítés

6. Piac tér és közvetlen környezetének felújítása

- ✦ Zöldségpiac középső részének lefedése
- ✦ Csapadékvíz elvezetés
- ✦ Ruhapiac területén lévő nyitott pavilonok felújítása
- ✦ Zárt árusító pavilonok cseréje
- ✦ Kerítés felújítása és új kerítés építése
- ✦ Térfigyelő kamerarendszer kiépítése (jelenlegi hálózat bővítése)
- ✦ Térburkolat építése
- ✦ MÁV területének (Kisállomás) megvásárlása
- ✦ Piac téri vizesblokk és iroda teljes felújítása

☞ Piac közvetlen környezetében parkolók építése

III. Ceglédi út felújítása

☞ Az iskola és az új sportcsarnok körüli területek rendezése, járda építése a tó irányába

A pályázat összeállítása vonatkozásában szükséges az **előkészítés, az egyeztetés, állásfoglalások bekérése, tárgyalások lefolytatása és a tervezés** megkezdése annak érdekében, hogy a támogatási kérelem határidőben, kellően alapos előkészítéssel benyújtásra kerülhessen.

Ezt az anyagot Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2016. 02. 25-i testületi ülésén tárgyalta.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 17/2016. (II.25.) önkormányzati határozatában meghatározta a városközpont fejlesztésére vonatkozó irányvonalakat:

- 1) felhatalmazást kapott a polgármester, hogy a TOP-2.1.2-15 kódszámú pályázat vonatkozásában kérjen be árajánlatokat a tervezésre, majd – amennyiben a beérkezett ajánlatok alapján a tervezés nem esik a közbeszerzési törvény hatálya alá - a legkedvezőbbel kösse meg a tervezési szerződést.
- 2) további felhatalmazást kapott a polgármester arra, hogy a pályázat előkészítése érdekében a pályázati dokumentáció összeállításához szükséges tárgyalásokat folytassa le és az ezzel kapcsolatos intézkedéseket tegye meg, állásfoglalásokat szerezze be, majd az elkészített dokumentációt terjessze a Képviselő-testület elé.

7. Összefoglalás

A város jövőképét kívánatos megvalósítani, vagy legalábbis következetesen abba az irányba haladni.

Meg kell fogalmazni azt, hogy a környezeti jövőkép milyen részcélok, majd azokat megvalósító beavatkozások, programok összességén keresztül valósulhat meg.

A helyi környezetvédelem kétségkívül legfontosabb általános célja a jó, a kedvező környezeti állapotok (erőforrások) megőrzése, a károsodott, sérült környezeti területek, elemek / tényezők romlásának megállítása, javítása, valamint a lakosság környezettudatosságának erősítése, környezetvédelmi aktivitásának növelése.

Ezek elérése - a város hatókörén kívüli meghatározottságokat figyelembe véve - feltételezi a megelőző szemléletű, **környezettudatos városüzemeltetést és városfejlesztést.** A

környezettudatosság javítása, érvényesítése az önkormányzati döntésekben, a hivatali munka minden területén (belső kapcsolatok, ügyintézés, külső kapcsolatok a lakossággal, a vállalkozásokkal) eredményezheti a helyi környezetügyben az érdemi előrelépést.

Összefoglalva kijelenthetjük, hogy a helyi környezetvédelem általános célja, egyúttal működésének alapelve a környezettudatos közgondolkodás, döntéshozatal és végrehajtás a városi élet minden területén, amiben az Önkormányzat egyértelműen kezdeményező.